Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

אונפארטייאישע פאליטיש-געזעלשאפטליכע טאג-צייטונג

Nr. 268/1263 | Łódź, Środa, 23 listopada 1927 | פינפטער יאהרגאנג | לאדז, מיטוואך, כה מרחשון תרפ"ח | Nr. 268/1263

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71. | Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 2471.

גרויסע דעבאטע וועגן שלום און ענטוואפנונג

וועט מארגען געפיהרט ווערען אין ענגלישען פארלאמענט.

לאנדאן, 22 (אטע) דאנערשטאג וועט אין פארלאמענט פארקומען א גרויסע דעבאטע איבער די פראגען פון שלום און ענטוואפנונג. מ'ערווארט, אז ס'וועט ארויסטרעטען טשעמבערלען און דער ערשטער לארד פון דער אדמיראליטעט (פלאט-מיניסטער) ברודזשמען, וועלכער וועט אויפקלערען, פארוואס די רעגירונג האט בעשלאסען צו פערקלענערען דעם פלאט-פראגראם און האט זיך אפגעזאגט צו בויען צוויי נייע פאנצער-קרייצערס.

פאריז, 22. (אטע) צווישען דעם פאליציי-דירעקטאר אין מענך און דער סאוויעטישער דעלעגאציע, וועלכע איז געקומען אויף דער ענטוואפנונגס-קאנפערענץ איז פארגעקומען א בעראטונג מכח דעם, ווי אזוי עס זאל אפגעהיט ווערען די זיכערקייט פון די סאוויעטישע דעלעגאטען. די סאוויעטישע פארשטעהער, וועלכע זענען געהאט געווען אויף דער ווירטשאפטליכער קאנפערענץ האבען זיך בעקלאגט, אז מ'האט זיי אזוי שטארק אפגעהיטען, אז זיי איז שווער געווען צו ארבייטען.

שטרייק פון די קויהלען-ארבייטער אין אמעריקא

דער'הרג'עטע און פערוואונדעטע ארבייטער.

לאנדאן, 22 (אטע) דער גובערנאטאר פון שטאט קאלאראדא האט ערקלערט קריגס-צושטאנד אין דענווער און אומגעגענד, וואו עס שטרייקען די ארבייטער פון די קויהלען-גרובענס.

בעת די נעכטיגע צוזאמענשטויסען זענען 3 ארבייטער דער'הרגעט געווארען און 20 זענען געווארען פערוואונדעט, דערונטער איין פרוי.

אפמאך צווישען פוילען און אמעריקא וועגען ארויסגעבען קרימינעלע פערברעכער.

ווארשא, 22 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) צווישען פוילען און די פעראייניגטע שטאטען פון אמעריקא איז געשלאסען געווארען אן אפמאך, לויט וועלכען ביידע לענדער פערפליכטען זיך געגענזייטיג ארויסצוגעבען קרימינעלע פערברעכער.

ווי אזוי יאפע האט געהאנדעלט.

מאסקווע, 22. (ספ. טעל.) צוליב'ן טויט פון אדאלף יאפע, ברענגט די גאנצע פרעסע ארטיקלען. וועלכע שילדערן יאפע'ס אנטייל אין די פויליש-סאוויעטישע פרידענס-אונטערהאנדלונגען,

„עקאנאמיטשעסקא זשיזן" שרייבט, אז די פויליש-סאוויעטישע אונטערהאנדלונגען זענען איין א געוויסען מאמענט געבליבען שטעהן אויפ'ן טויטען פונקט צוליב דעם, וואס די סאוויעטען האבען זיך אפגעזאגט צו פערטיילען דעם פאנד פון רוסישען גאלד.

יאפע, וועלכער האט געווארט אין קארידאר אויפ'ן אויסגאנג פון די בעראטונגען אין דער אונטער-קאמיסיע, איז אריינגעגאנגען אין זאל און ערקלערט, אז ער וועט תיכף אריינגעהן צו די פערזאמעלטע 63 פארשטעהער פון דער רוסלענדישער פרעסע און וועט זיי מיטטיילען, אז פוילען וויל ווייטער פיהרען די מלחמה צוליב גיריגקייט. דאס דאזיגע שפיצעל האט געווירקט.

יאפע האט אויסגענוצט דאס, וואס פוילען האט זיך דעמאלט שטארק גערעכענט מיט דער מיינונג פון אויסלאנד און אויף צומארגענס איז דער שלום אונטערגעשריבען געווארען.

די יודישע קאלאניזאציע אין רוסלאנד.

ריגע, 22 (אט"ע). לויט ידיעות פון כארקאוו האט מען אין דער לעצטער צייט אריבערגעפיהרט אויפ'ן לאנד אין דרום-אוקראינע 140 יודישע פאמיליעס פון וואהלין. די רעגירונג האט די קאלאניסטען בעזארגט מיט אינווענטאר אין לאנג-טערמיניגע קרעדיטען.

בלוטיגע דראמע אין א שוועדישען קאנסולאט.

פאריז. 22 (אטע) דער שוועדישער קאנסול האראלד גרעגסט האט דערשאסען זיין פרוי און דאן בעגאנגען זעלבסטמארד. די פרוי איז געווען א פאפולערע שריפטשטעלערין.

פאשיזם אין א"י.

ווארשא, 22. עקספרעס-אגענטור איז מודיע, אז אין ירושלים און תל-אביב האבען זיך געבילדעט פאשיסטישע ארגאניזאציעס, וואס זייער ציל איז צו קעמפען געגען די סאציאליסטען און געגען דער יודישער שפראך, אויף וועלכער עס רעדען די אימיגראנטען פון פוילען און רוסלאנד.

קאנגרעס פון יודישע מעדיצין-דאקטוירים.

לאנדאן, (יט"א) אויף דער לעצטער זיצונג פון ראט צו ארגאניזירען דעם געזונדהייטס-שוץ פון די יודען אין ענגלאנד איז ד"ר נאומען ארויסגעטרעטען מיט א פארשלאג וועגען דער דרינגענדער נויטווענדיגקייט צונויפצורופען אן אינטערנאציאנאלען קאנגרעס פון יודישע מעדיצין-דאקטוירים.

אויף דעם דאזיגען קאנגרעס זאלען אלזייטיג בעטראכט ווערען די וויכטיגסטע פראבלעמען פון יודישען געזונדהייטס-שוץ. דער ראט האט איינשטימיג אנגענומען דעם פארשלאג פון דאקטאר נאומען.

היינט - די לויה פון ה. ד. נאמבערג.

מיטגעפיהל-דעפעשען פון אלע עקען וועלט, דעלעגאציעס פון פיל שטעט אין פוילען.

ווארשא, 22. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). ביים קערפער פון פערשטארבענם ה. ד. נאמבערג, וועלכער געפינט זיך אין זאל פון ליטעראטען- און זשורנאליסטען-פעראיין האט היינט א גאנצען טאג דיזשורירט אן עהרען-וואך פון די פעראיינס-מיטגלידער.

אין משך פון טאג זענען אנגעקומען אהן א שעור

טרויער - דעפעשען פון אלע עקען וועלט:

פון צפון- און דרום - אמעריקא, פון אויסטראליע, פון די באלטישע מלוכות, פון פראנקרייך, ענגלאנד א.א.וו. א.א.וו. די דעפעשען זענען פון אלערליי יודישע געזעלשאפטען און אינסטיטוציעס און פון פריוואטע פערזאנען. דער טעקסט פון גרעסטען טייל דעפעשען איז א יודישער.

דער

סינדיקאט פון די פוילישע זשורנאליסטען

אין ווארשא האט צוגעשיקט פאלגענדע דעפעשע: מיר פאראייניגען זיך אין אויפריכטיגען טרויער צוליב'ן טויט פון בעקאנטען פארשטעהער פון דער יודישער ליטעראטור נאמבערג. אונטערגעשריבען איז די דעפעשע פון פארזיצער דעמביצקי.

ה. ד. נאמבערג אויפ'ן טויטען בעט.
צייכנונג פון קינסטלער י. ברוינער,

אויסדריקען מיטגעפיהל זענען געקומען פארשטעהער פון ווארשאווער רעגירונגס-קאמיסאריאט און פון פרעסע-דעפארטאמענט ביים אינערן-מיניסטעריום.

*

היינט זענען פארגעקומען זיצונגען פון גרויסען און ענגען לויה-קאמיטעט. צום גרויסען קאמיטעט זענען צוגעקאאפטירט געווארען די פריינד פון פערשטארבענעם מענדעלסאן און קאגאנאווסקי. דער קאמיטעט האט פעסטגעשטעלט די ארדנונג פון דער לויה. באלד נאכ'ן ארון וועלען געהן אינאיינעם מיט דער משפחה – די מיטגלידער פון ליטעראטען-פעראיין, דאן דעלעגאציעס, שולען, ארגאניזאציעס א. א. וו.

ביי'ם קבר וועלען האלטען רעדעס: ז. סעגאלאוויטש – אין נאמען פון ליטעראטען-פעראיין, ב. מיכאלעוויטש – פון דער יודישער שול-ארגאניזאציע און ד"ר שאבאד – פון דער דעמאקראטישער פאלקס-פארטיי.

פון דער פראווינץ זענען שוין אנגעקומען פיל דעלעגאציעס און א סך ווערען נאך ערווארט.

טיכטיגע שטריקער

קענען זיך מעלדען ביי

ה. טענענבוים, פעטריקאווער 38.

609

אן אינטעליגענטער יונגערמאן

קאן דאפעלטע בוכהאלטעריע, אלערליי ביורא-ארבייטען, זוכט א פאסטען אין א קאנטאר אדער פאבריק פאר א נידריג געהאלט. בעסטע רעפערענצען.

צו ווענדען ביי י. זלאטאגורסקי, קילינסקי 75.

600

„בנות אגודת ישראל"

66 זאכאדניא 66,

היינט, מיטוואך, 8 אווענד קומט פאר אין אונזער לאקאל אן אינטערעסאנטער רעפעראט א.ד.ט.

רעליגיעזע ערציהונגס-פראבלעמען

איינטריט 20 גראשען.

מוצש"ק קומט פאר א אלגעמ. פערזאמלונג.

איינטריט נור פאר פרויען. די פערוואלטונג.

608

צוקערווארען-פאבריק

מיט קאמפלעטער איינריכטונג, צו פערקויפען.

אפערטען אונטער „A. T. 100" אין אדמיניסטראציע פון דער צייטונג.

601

נאך קורצע און שווערע ליידען איז נעכטען געשטארבען מיין ליבע פרוי, אונזער אונפערגעסליכע מוטער, טאכטער, שוועגערין און טאנטע

נ"ע געלע גראנעק

(געבוירען רודניצקי)

אין עלטער פון 47 יאהר.

די לויה קומט פאר היינט, מיטוואך, ד. 23. נאוועמבער ד. י. 1 א זייגער בייטאג פון טרויער-הויז, זגערזשער 52, וועגען וואס עס טיילען מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.

495

שניי, פרעסט און שטורעמס.

שטאַרקע פרעסט אין אַלע עקען פון פּוילען. - שניי-שטורמס אָפּגעשטעלט די באַהנען אין דענעמאַרק.

וואַרשאַ, 22. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט). פון גאַנץ פּוילען קומען אָן ידיעות וועגען שטאַרקע פרעסט, וואָס האָבען זיך מיטאַמאָל איינגעשטעלט. אין פיל ערטער איז די טעמפּעראַטור געפאַלען אונטער'ן נול. אין וואַרשאַ איז אינדערפריה געוועזן 14 גראַד קעלט, אין פּאָזען — 11, גרודזשיאָנדז — 12, ביאַליסטאָק — 14, ווילנאָ — 14, פּינסק — 14, ברעסט-ליטאָווסק — 16, מאָלאַדעטשנא — 17, לובלין — 14, לעמבערג — 10, זאַקאָפּאַנע 11.

אין לאָדז איז נעכטען אינדערפריה געווען אַ פראָסט פון 12 גראַד. ביי-טאָג איז דער פראָסט געפאַלען ביז 7 גראַד. אַ גאַנצען טאָג האָט אָבער גע-הערשט אַ שטאַרקער ווינד. אין אָוונד און ביינאַכט איז דער פראָסט געשטיגען און דערגרייכט ביז 14 גראַד.

קאָפּענהאַגען, 22. (ספּ. טעל.) אין גאַנץ דענעמאַרק הערשען גרויסע שניי-שטורעמס. אין פיל ערטער האָט זיך אָפּגעשטעלט די באַהן-באַוועגונג. ביים ברעג פון ים הערשען געוואַלדיגע שטורעמס. אין צפון'דיגען האַטעגאַט איז דער-טרונקען געוואָרען די שיף „פיגגאַ". 10 מאַטראָסען זענען אומגעקומען. אין האַר-סען האָט דער שטורם אומגעוואָרפען די פראַכט-געביידע.

טראָצקי און קאַמעניעוו

פיהרען אָן מיט קאָנספּיראַטיווע פערזאַמלונגען.

מאָסקווע. (י.ט.א.) אין אַ קאָמוניקאַט פון פּרעזידיום פון מאָסקווער קאָנטראָל-קאָמיסיע פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי ווערט דערצעהלט וועגען אַ גאַנצער רייה געהיימע פערזאַמלונגען פון דער אָפּאָזיציע, וועלכע זענען איינגעאָרדנעט געוואָרען לויט אַלע כּללים פון קאָנספּיראַטיווער אַרבייט.

אויף די אַלע אונטערערדישע פערזאַמלונגען קומען צוגלייך מיט קאָמוניסטען אויך אומפּאַרטייאישע, און אויף אַ געהיימער פערזאַמלונג פון דער אָפּאָזיציע, וואָס איז אָנגעפיהרט געוואָרען דורך זינאָוויעוו'ן איז אפילו אָנוועזענד געווען אַן'אומפּאַרטייאישע וועמענס מאַן איז פערשיקט געוואָרען קיין נאַרים.

ווען אויף די דאָזיגע פערזאַמלונגען האָבען געמאַכט אַ פערזוך אַריינצודרינגען מיטגלידער פון צ. ק. אָדער פון דער קאָנטראָל-קאָמיסיע האָט מען זיי בעגעגענט מיט פיינדליכע אויסגעשרייען און פייפערייען און מיט קלעפּ, ווי עס איז געווען דער פאַל אויף דער גרויסער פערזאַמלונג, וואָס איז אונטער דער אָנפיהרונג פון טראָצקי און קאַמעניעוו אָבגעהאַלטען געוואָרען אין איינע פון די מאָסקווער הויך-שולען, און אויף וועלכער עס זענען אָנוועזענד געווען ביי אַנדערטהאַלבען טויזענד אָפּאָזיציאָנערען.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט זענען די טעג אויסגעשלאָסען געוואָרען פון דער פּאַרטיי 76 אָפּאָזיציאָנערען, אַקטיווע אַנטייל-נעמער פון די קאָנספּיראַטיווע פערזאַמלונגען.

צווישען די אויסגעשלאָסענע זענען פערהאַן אַ סך אָנגעזעהענע קאָמוניסטען, צווישען זיי אויך אַלסקי, געוועזענער קאָמיסאַר פון פינאַנסען אין דער סאָוויעטען-רעפּובליק, אַלסקי איז ביז אַ פּאָר יאָהר נאָך דער אָקטאָבער-רעוואָלוציע געווען אַ מיטגליד פון „בונד".

נידערטרעכטיגקייטען פון אַלפאַנסען.

לעמבערג, 22 (טעלעפאָניש) פון סטאַניסלאַוואָוו מעלדעט מען: די היגע זיטען-פּאָליציי איז געפאַלען אויף די שפּורען פון אַן'אויסגעלאַסען הויז, וואָס האָט זיך געפונען אויף גאַלוכאָווסקי 49.

לויט דער ביז-איצטיגער אויספאָרשונג זענען דאָרט פאָרגעקומען זאַכען, וועלכע שטייגען איבער מיט זייער נידערטרעכטיקייט אַלע ביז-איצטיגע עהנליכע אַפּערעס. די אינהאַבער פון דעם „הייזעל" האָבען אונטער פערשידענע אויסריידען אַהין פערנאַרט פיל פרויען. אַ פאַקט איז, אַז ביז איצט זענען אַלס קרבנות פון די דערמאָנטע פערשוינען געפאַלען הונדערטער פרויען. די, וועלכע האָבען געהאַט די חוצפּה צו שטעלען אַ ווידערשטאַנד זענען שרעקליך צושלאָגען געוואָרען און מ'האָט זיי גע-דראָט מיט נקמה, אויב זיי וועלען אי-אימיצען דערצעהלען.

די אַפערע נעהמט אָן ברייטע פאָרמען און גיט סענסאַציאָנעלע רעזולטאַטען.

אויספאָרשונג געגען אַנטיסעמיטישען פּראָפעסאָר

בערלין, 22 (יט"אַ טעלעגראַפיש). דער דייטשער בילדונגס-מיניסטער פּראָפ. ד"ר בעקער האָט פערפיהרט אַ דיסציפּלינאַרע אויספאָרשונג געגען דעם אַנטיסעמיטישען פּראָפ. מילער, וועלכער האָט זיך קונה שם געווען מיט זיינע אַנטי-יודישע אַרויסטרעטונגען בעת די לעקציעס אין אוניווערזיטעט.

דער בעשלוס האָט געמאַכט אַ שטאַרקען רושם. מ'רעכענט, אַז פּראָפ. מילער וועט זיך שוין מעהר נישט אומקעהרען צו זיינע לעקציעס אין אוניווערזיטעט.

יאָ, מיר ווילען האָבען געוויכט אין סיים.

מיר וועלען זיך נישט לאָזען אויסנוצען געגען די אַנדערע נאַציאָנאַלע מינדערהייטען.

דעפּ. גרינבוים וועגען די אַנגריפען אויפ'ן מיעוטים-בלאָק.

אין צוזאַמענהאַנג מיט די אָנגריפען פון דער סאַנאַציע-פּרעסע געגען דעם בלאָק פון די מינדערהייטען האָט דעפּ. גרינבוים אין אַן'אינטערוויאו מיט אַ זשורנאַליסט אַרויסגעזאָגט זיך אויף פאָלג. אופן: דער אונטערשיד צווישען דער צאָהל מאַנדאַטען, וואָס די יודען קענען בעקומען, געהענדיג אַליין און געהענדיג צו די וואַהלען אין בלאָק איז אַזוי בעדייטענד, אַז די פראַגע ווערט פון אַ כּמות-פראַגע אַ איכות-פראַגע. אָהן דעם בלאָק וועט די יודישע רעפּרעזענטאַנץ זיין אַ מינימאַלע און וואָס דאָס הייסט, געדענקען מיר נאָך פון'ם גרינדונגס-סיים. מיר האָבען אַפילו נישט געקענט זעלבסטשטענדיג אַריינטראָגען אַן'אינטערפּעלאַציע און געדאַרפט זוכען אונטערשריפטען ביי אַנדערע קלובען. פ.פּ.ס. האָט נישט אַלע מאָל אונטערגעשריבען אונזערע אינטערפּעלאַציעס און ערשט, ווען ס'האָט זיך פערגרעסערט די צאָהל דייטשע דעפּוטאַטען, האָט מען זיך בעפרייט פון דער פ.פּ.ס.'ישער אַפּוטרופּסות. נאָך ערגער איז געווען מיט דרינגענדע פאָרשלאָגען פאַר דער גאַנצער עקזיסטענץ פונ'ם קאָנסטיטואירענדען סיים האָבען מיר נישט אַריינגעטראָגען קיין איינציגען דרינגענדען פאָרשלאַג. צוליב די זעלבע טעמים האָבען מיר נישט געהאַט אין אָנהויב קיין פערטרעטער אין די קאָמיסיעס און געקענט „קויפען" אַנ'אָרט אין דער קאָנסטיטוציע-קאָמיע פאַר די שטימען ביים וועהלען טראָמפּטשינסקי'ן אַלס מאַרשאַלעק. אַפילו אויפ'ן פלענום האָבען מיר בעקומען זעהר זעלטען אַ וואָרט און דאָס אַ דאַנק דער וואוילגענייגטקייט פונ'ם מאַרשאַלעק.

גאַנץ אַנדערש איז עס געווען אינ'ם איצטיגען סיים, וואו די יודישע רעפּרעזענטאַנץ איז געווען אַ בעדייטענדע און צו דעם האָבען מיר נאָך געקענט רעכענען אויף אַ מיטהילף פון אַנדערע מינדערהייטס-קלובען. מיר האָבען דעריבער געקענט זיין זעלבסטשטענדיג און מ'האָט זיך מיט אונז גערעכענט.

מ'צווייפעלט, צי מיר האָבען דערגרייכט אין סיים, וועלכע ס'איז נישט קאָנקרעטע רעזולטאַטען. כ'וועל נאָר אָנווייזען, אַז דאָס נישט דערלאָזען שלעכטע בעשלוסען איז אויך אַן'ערפאָלג, און ס'איז אַ פאַקט, אַז מיר האָבען נישט דערלאָזט אַדורכצופיהרען אַ רייה נ. ד. פּראָיעקטען ווי צ. ב. דעם „נומערוס קלאַוזוס". דעריבער זענען אַלע בעהויפּטונגען, אַז ס'איז נישט וויכטיג די צאָהל מאַנדאַטען מעהר נישט, ווי — רעדעריי.

פאַר מיר איז זיכער, אַז אויב מיר וועלען אין צוקונפטיגען סיים געפינען זיך אין אַ קליינער צאָהל, וועלען מיר ווידער אַראָפּגעשטויסען ווערען צו דער לאַגע, ווי אינ'ם גרינדונגס-סיים. מ'וועט נאַטירליך אונז וועלען אויסנוצען. מ'וועט אונז איינלאַדען צו פייערליכקייטען, אָבער אויפ'ן ערשטען פּלאַן וועלען זיין נישט פראַגען, וואָס אינטערעסירען אונז.

מ'וואַרפט אונז פאָר, אַז מיר אונטערגראָבען די מעגליכקייט פון מיטאַרבייט מיט דער פּוילישער געזעלשאַפט, אויב ס'האַנדעלט זיך וועגען יודען, קענען זיי פיהרען אַ קאַמף נאָר אויף אַ פּאַרלאַמענטאַרישען וועג און מיט דעם אונטערשיידען זיי זיך פון אַלע אַנדערע מינדערהייטען. און הגם מ'רעדט וועגען אַנדערע, אַז זיי זענען צווייפעלהאַפטער ווי די יודען אין זייער פּוילישער מלוכה-שקייט, איז מען זיי פיל מעהר נאָכגעקומען אין פראַגען פון שול, שפּראַך, בירגערשאַפט, ווי בנוגע די יודען.

„עפּאָקאַ" האָט געשריבען וועגען ערלעדיגען אַנדערהאַלבען מיליאָן בירגערשאַפטס-ענינים, האָט אָבער נישט בעצייכענט, אַז דאָס זענען מעהרסטענס אוקראַינער און ווייסרוסישע פּויערים נישט קיין יודען.

ס'קען זיין, אַז די שרייבער פון „גלאָס פּראַוודי" און די, וואָס שטעהען הינטער זיי, — זאָגט ווייטער דעפּ. גרינבוים — וואָלטען געוואָלטען, אַז די יודען זאָלען זיך אויסדינען מיט זייער געגען-שטעלונג צו די אַנדערע מינדערהייטען. וועגען דעם וויל איך אָבער אַפילו נישט רעדען פיל. כ'וועל ווידערהאָלען דאָס, וואָס כ'האָב שוין איינמאָל ערקלערט: די היינטיגע פּאָליטישע אויפקלערונג פון די יודען האָט שוין דערגרייכט אַזאַ שטופע, אַז מיר וועלען מעהר קיינמאָל נישט שפּילען די ראָל וואָס די דייטשע יודען האָבען געשפּילט אין פּויזען.

Dr. H. Wołkowyski

זאַכאַדניאַ 57 (צעגעלניאַנאַ 19)

טעלעפאָן 37-70

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און ווענעריש קראַנקהייטען, מענער - שוועכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.

נעהמט אָן פון 1 - 2 און פון 4—8 אָוועגד. פאַר פרויען פון 4—5 אין אַ סעפּ. וואַרטע-זאַל.

Dr. PRYBULSKI

זאַוואַדזקאַ 1, טעל. 25-38.

וועגערישע און האַר-הויט-קראַנקהייטען, מענער שוועכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האַר-אויספאַל), רענטגען-שטראַהלען.

נעמט אָן פון 9—1 און פון 4—8 אָוועגד דאַמען פון 4—5 נאָכם.

ספּעציעלער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

Dr. med.

EYCHNER Jakób

Aleja 1-go maja 16, tel. 11-48

אינערליכע און קינדער - קראַנקהייטען.

נעמט-אָן פון 7—8, זונטאָג פון 3—4.

כעמיש-באַקטעריאָלאָגישע לאַבאָראַטאָריע

מאַגיסטער נ. שאַץ

פּעטריקאָווער 37, 2. שט., פּראָנט

אַנאַליזען פון קאַל, אורין, ליבען א. א. וו.

אורין-אַנאַליז — 4 זל.

טעכנישע אַנאַליזען: וואַסער, ... פאַר-שטאָפען און פון אַלערליי טעכנ. פּראָדוקטען.

מיט געבויגענע קעפּ שטעהען מיר איבער'ן אָפענעם קבר פון פערשטאָרבענעם גרויסען שריפטשטעלער, פּובליציסט און אויפריכטיגען פריינד פון יודישען טעאַטער

הערש דוד נאָמבערג

יודישער אַרטיסטען-קאָלעקטיוו פון לאָדזער פילהאַרמאָניע.

טיף געבויגען שטעהען מיר ביים אָפענעם קבר, צוזאַמען מיט'ן גאַנצען יודישען פאָלק בעוויינען מיר דעם טויט פון אונזער חבר און מיטשעפער פון דער פּאַרטיי, דעם גרויסען שריפטשטעלער און פּובליציסט

הירש דוד נאָמבערג

אונזער הייסען קעמפער פאַר אונזער קולטור און רעכט.

זאָל איהם די ערד גרינג זיין!

ראַט פון דער יוד. פאָלקס-פּאַרטיי אין לאָדז

ראַט פון דער האַנדווערקער-צענטראַלע

ראַט פון קליינהענדלער-פערבאַנד (זאַוואַדזקאַ 5)

909

אַפּלאַץ

צו פערמיטען אין צענטרום פון שטאָט. צו ערפאַהרען ביי

י. רזשעזשניק,

אַלעקסאַנדריסקאַ 19 (מרדכי גבאי'ס גאַס).

998

הייל-פּעדאַגאָגישע קורסען

פאַר שוואַכבעפעהיגטע, שווער-ערציהבאַרע קינדער. שפּראַכ-שטערונגען (שטאַמלען, טויב-שטומהייט)

Dr. med.

A. Szmirgeld

נערווען-אַרצט

עלעקטריזאַציעס, ליכטהייל-אַפּאַראַטען

Cegielniana 6, tel. 51-89

עמפּפאַנגט פון 5—7 אָוונד.

AKUSZERKA

G. SALIMONOWA

Szkolna 12

נעהמט אָן געבורטען.

8-טונג בעקער-מייסטער!

פון היינט, מיטוואָך, דעם 23. נאָוועמבער אָן קומט טעגליך פאָר

די רעגיסטראַציע פון אַלע יוד. בעקער-מייסטער

אין לאָדז, צוליב'ן

צעכען-געזעץ

די רעגיסטראַציע קומט פאָר אין די אָוונד-שעה'ן פון 7—9 אָוונד אין פעראיינס-לאָקאַל, פּאָמאָרסקאַ 15.

די פערוואַלטונג פון יוד. בעקער-מייסטער-פעראיין אין לאָדז.

496

אַכטונג, עלעגאַנטע הערען!!

דערמיט מאַך איך בעקאַנט דער ג' קונדשאַפט, אַז נאָך אַ גרינדליכער רעאָרגאַניזאַציע פון מיין ערשטקלאַסיגען

שניידער-אַטעליר א. קוטשינסקי, פּעפּער-גאַס 20

נעהם איך אָן אַלערליי בעשטעלונגען צום איצטיגען ווינטער-סעזאָן פון סמאָקינגען, ווינטער-פּאַלטענס, פּעלצען און אַנצוגען אַלעס לויט די לעצטע אויסלענדישע מאָדעלען. :—: פאַר דער צופרידענהייט פון דער געעהרטער קונדשאַפט ווערט גאַראַנטירט. מיט אַכטונג

A. KUCZYŃSKI, ŁÓDŹ, Pieprzowa 20

רעעלע בעהאַנדלונג! מעסיגע פּרייזען! לייכטע בעדינגונגען!

„נייער פאָלקסבלאַט"
לאָדז. 23 נאָוועמבער 1927.

אויפסניי
אונזער אַלטע קשיא.

נעכטען ערשט האָבען מיר זיך באַקענט מיט דעם טעקסט פון מעמאָריאַל פון די דעפוטאַטען ביים צייטווייליגען יודישען נאַציאָנאַל-ראַט, וואָס איז דעם 25. פאָריגען חודש איבערגעשיקט געוואָרען צום מאַרשאַל פילסודסקי.

אין דעם דאָזיגען מעמאָריאַל פעררופען זיך די יודישע דעפוטאַטען אויף די הבטחות, וואָס עס האָט דעם 19. יולי 1926 געגעבען אין זיין עקספּאָזע דער דעמאָלסדיגער פּרעמיער-מיניסטער פּראָפ. באַרטעל, און זיי, די יודישע דעפוטאַטען קאָנסטאַטירען, אַז פון דעם עקספּאָזע זענען אַדורך כמעט 15 חדשים און פון דעם גאַנצען באַרטעל-פּראָגראַם זענען לעת עתה רעאַליזירט געוואָרען קוים פיער פונקטען.

דער מעמאָריאַל רעכענט אויס די דאָזיגע פיער פונקטען, און גיט אָן אַנדערע 10 פונקטען, וואָס דערווייזען, אַז מיר יודען זענען נאָך גאַנץ ווייט פון דער צוגעזאָגטער גלייכבערעכטיגונג, און דאָ קומט אַ סדרה פאַר'וואָס'ן?

פאַרוואָס זענען נישט אָבגעשאַפט געוואָרען די אַלטע רעכטליכע בעגרעניצונגען? פאַרוואָס גילט נאָך די צוואַנגזונטאָג-רוה? פאַרוואָס ווערען נישט סובסידירט די יודישע און העברעאישע שולען? פאַרוואָס עקזיסטירט נאָך דער „נומערוס קלאַוזוס"? א. א. וו. א. א. וו.

די אונטערגע'התמ'עטע דעפוטאַטען בעטאָנען דערביי, אַז מאַרשאַל פילסודסקי איז בימים ההם געווען קריגס-מיניסטער אין באַרטעלס קאַבינעט, וועלכער האָט דאָס הבטחה-עקספּאָזע געהאַלטען, נאַטירליך, מיט דעם איצטיגען פּרעמיער'ס הסכמה, און עס ווערט צוגעגעבען, אַז —

„די שפּעטערדיגע ענדערונג פון קאַבינעט, אין וועלכען איהר, ה' מאַרשאַל, האָט איבערגענומען די פּרעזעסור, און פּראָפ. באַרטעל איז געבליבען אַלס וויצע-פּרעמיער, האָט נישט געענדערט די דאָזיגע התחייבות'ן, וועלכע ליגען אויף אייך"!

עס איז אַ האַרבע קשיא — אָטאָ די אַלע פראַגען, וועלכע די יודישע דעפוטאַטען האָבען געשטעלט נאָך 15 חדשים וואַרטען. און פערענטפערען זי איז, ווייזט אויס, נישט פון די לייכטע זאַכען...

די דעפוטאַטען אונזערע האָבען געוואַרט ביז צום עלינו פון טיים, ווען עס האָט שוין געהאַלטען ביים אויסשפּייען, און הכנעה'דיג האָבען זיי אין דעם מעמאָריאַל זייערען פערזיכערט:

— „מיר בעריהרען נאָר די פראַגען, וועלכע געהען נישט אַרויס פון די ראַהמען פון די רעגירונגס-פולמאַכטען און געהערען צו נישט ספּעציעלע פּראָבלעמען פון דער יודישער געזעלשאַפט, און איהרע נאַציאָנאַלע רעכט".

מיר האָפען — שרייבען זיי — אַז דער מאַרשאַל וועט זיך נישט אָפּזאָגען צו ענטפערען אויף די געשטעלטע פראַגען אין אַן'עפענטליכער ערקלעהרונג".

דערווייל ווערט שוין דעם היינטיגען פרייטאָג אַ חודש זינט דער מעמאָריאַל איז איבערגעגעבען געוואָרען, און קיין תשובה אויף איהם איז נאָך משמעות נישטאָ.

קומט דאָך ווידער צו נאָך אַ פראַגע:

— פאַרוואָס איז נאָך ביז-איצט נישט דערהאַלטען געוואָרען קיין ענטפער?

תיקו, בלייבט אַ קשיא...

און אונזער אַלט פאָלקס-לידעל זינגט דערויף:

— „פרעגט די וועלט אַן אַלטע קשיא: טאַם-טאַם-ראַם-טאַם? ענטפערט מען: ראַם-טאַם-טאַם".

אַז מען ענטפערט שוין קיין „ראַם-טאַם" אויך נישט!

מ. ן.

דאָס יודישע לעבען אין רוסלאַנד.
וואָס דערצעהלט וועגען דעם דר. סינגאַלאָווסקי.

מאָנטאָג אין אָוונד איז אין סוחרים-פעראיין פיעטריקאָווער 73 פאָרגעקומען אַ רעפעראַט פון ד"ר סינגאַלאָווסקי וועגען דעם לעבען פון די יודען אין ראַטען-רוסלאַנד. דער רעדנער האָט דערהויפּט בעריהרט די פראַגע וועגען דעם עקאָנאָמישען מצב, האָט זיך אָבגעשטעלט אויף דאָס פערשווינדען פון אַ רייהע יודישע קהלות אין קלענערע שטעדט; די בעפעלקערונג פון די קליינע שטעדט איבערוואַנדערט כסדר איבער אין די גרויסע שטעדט.

אין מאָסקווא אליין וואוינען איצט לויט דער אָפיציעלער סטאַטיסטיק 120.000 יודען, אין לענינגראַד — 60.000 פאַקטיש אָבער איז די צאָהל פון די יודישע איינוואוינער אין די דערמאָנטע שטעהט בעדייטענד גרעסער.

די לאַגע פון דער יודישער בעפעלקערונג איז פערצווייפעלט. ‚נישט קוקענדיג אָבער דערויף, בעמערקט זיך ביי איהר, אַ געוויסער אָפּטימיזם. די סיבה פון דאָזיגען אָפּטימיזם איז דאָס, וואָס מיט אַ פּאָר יאָהר צוריק איז די לאַגע געווען נאָך ערגער. אַ געוויסע פערבעסערונג איז איינגעטרעטען אין יאָהר 1925, ווען מ'האָט די האַנדווערקער אויסגעגלייכט אין זייער בירגער-רעכט גלייך מיט די אַרבייטער. עס מערקט זיך אַ פיבערהאַפטע אָרגאַניזיר-טעטיגקייט פון די יודישע בעלי-מלאכה'ס. עס עקזיסטירען צווישען אַנדערע 400 קרעדיט-חברות מיט 1 מיליאָן מיטגלידער.

אַ בעל-מלאכה מעג היינט האַלטען 5 געזעלען, בכלל איז די לאַגע פון האַנדווערקער נישט גאָר קיין שלעכטע. דאָס נעהמט זיך קודם כל פון דער דיספּראָפּאָרציע צווישען די פּרייזען אויף אינדוסטריע - אויסאַרבייטונגען און לאַנדווירטשאַפטליכע פּראָדוקטען; אַזוי צ. ב. ש. גיט דער פּויער 24 פּוד קאָרן פאַר 1 פּאָר שטיוועל. מיט מזונות איז אַלזאָ דער בעל-מלאכה יעדענפאַלס זיכער. פונדעסטוועגען איז זיין עקאָנאָמישער מצב נאָך גאַנץ ווייט צו די ענטשפּרעכענדע פערהעלטנישען, וואָס הערשען למשל, אין פּוילען. אין קיעוו זענען פערהאַן אַ סך האַנדווערקער, וואָס פערדינען צו 25 רובעל אַ חודש. בעסער האָבען עס שוסטער, שניידערס און בפרט דאַמען-שניידערס, וועלכע פערדינען 80, 100 און 120 רובעל אַ חודש.

בלויז אַ קליינער טייל פון די יודישע בעלי-מלאכה'ס פערמאָגען אייגענע מאַשינען. אין אָדעס פערמאָגען אייגענע מאַשינען בלויז 18 פּראָצענט פון די האַנדווערקער. אַלע איבעריגע דינגען מאַשינען ביי אַנדערע, און אָפט אויך ביי פּויערים. און נישט זעלטען מאַכט זיך, אַז מ'דערקענט, דעם מקור פון דער מאַשין; זי איז מגולגל געוואָרען צום פּויער פון די פּאָגראָמען.

בכלל ווערט די גאַנצע יודישע בעפעלקערונג אין עקאָנאָמישער הינזיכט איינגעטיילט אויף 50 פּראָצ. יודען מיט פּראָדוקטיווע פּרנסות און 50 פּראָצ. מיט אונפּראָדוקטיווע פּרנסות.

צו די פּראָדוקטיווע געהערען 250.000 קוסטאַרען, 360 000 מיטגלידער פון די פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען (אָנגעשטעלטע, דינסט-מיידלעך, דאָקטוירים, ריכטער א. ד. גל.) און עטליכע און אַכציג טויזענד פּויערים מיט זייערע פאַמיליען.

די אַנדערע 50 פּראָצ. פון דער יודישער בעפעלקערונג בעשטעהען פון 10 פּראָצ. „נעפּ"-לייט, 10 פּראָצ. מיטעלע סוחרים און 30 פּראָצ. פון די אַזוי גערופענע „אונבעשטימטע בערופען".

די „נעפּ"-לייט לעבען זיך גוט. זיי האָבען שטאַרקען אונטערנעהמונגס-גייסט און זיי האָבען בעוויזען אויך פון נאַרים אַנצוקניפּען האַנדעלס-בעציהונגען מיט'ן ווייטען מזרח, פון וואָס מ'איז אין מאָסקווא, איבריגענס, זעהר צופרידען. אַז די דאָזיגע „פּערשיקטע" לעבט זיך נישט שלעכט, בעווייזט דער פאַקט, אַז קיין נאַרים, אָדער ווי מ'רופט עס אָן „נאַרימבאַד" פאָהרען גאַסטראָלירען די בעסטע זינגערס, די שענסטע טענצערינס א. אַז. וו.

דערפאַר איז נאָר שלעכט די אַזוי גערופענע „מיטעלע סוחרים". זיי פאַלען אין קאַמף מיט דער קאָאָפּעראַציע, און ליידען אין מאַנגעל פון קרעדיט. צו די מיטעלע סוחרים געהערען די, וואָס האָבען קראָמען און „שטעלען", הענדלער, ירידניקעס, הויזירער א.אַז.וו.

דעם שווערפּונקט אָבער פון עקאָנאָמישען יודישען פּראָבלעם אין רוסלאַנד בילדען די 30 פּראָצענט פון די „אונבעשטימטע בערופען", — אַ „בערוף", וואָס ווערט בכלל נור אָנגעווענדט בנוגע יודען. אָט די דאָזיגע „אונבעשטימטע בערופען" בילדען אַ דריטעל פון דער יודישער בעפעלקערונג, און פון אָט די דאָזיגע עלעמענטען רעקרוטירען זיך די איבערוואַנדערער אויף די ערד.

— ווי זעהט עס אויס מיט דער יודישער קאָלאָניזאַציע.

אין משך פון 2 און אַ האַלב יאָהר פון דער פּלאַנמעסיגער קאָלאָניזאַציע-טעטיגקייט זענען בעזעצט געוואָרען 12,540 פאַמיליעס אויף אַ שטח פון 284.000 דעסיאַטין ערד. און עס זענען ענטשטאַנען 180 נייע יודישע קאָלאָניעס.

אין די יאָהרען 1925 און 1926 צוזאַמען איז אויסגעגעבען געוואָרען אויף די דאָזיגע קאָלאָניזאַציע 10 מיליאָן רובעל. דערפון האָבען 2 מיליאָן געגעבען די קאָלאָניסטען, איבער 3 מיליאָן די מלוכה. די לעצטע גיט חוץ דעם נאָך אומזיסט דעם באָדען, ביליגען באַהנטאַריף, און אָפט אויך געהילף. דאָס איבעריגע געלד האָבען געגעבען די יודישע געזעלשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס.

אַ גרויסע צאָהל פון די יודישע קאָלאָניעס האָבען שוין דערגרייכט צו אַזאַ וואוילשטאַנד, אַז זיי זענען אויסגעשטראָכען געוואָרען פון די, וועלכע נויטיגען זיך אין קרעדיט.

די יודישע קאָלאָניזאַציע אין רוסלאַנד, פיהרט אויס דער רעדנער, איז אין יעדער הינזיכט אַן ערפאָלגרייכע. דער יוד האָט זיך אַרויסגעוויזען אַלס גוטער לאַנדווירט, און דינט אַלס מוסטער פאַר די אַרומיגע פּויערים, סיי מיט די מאָדערנע אַרבייטס-מעטאָדען, סיי מיט זיינע פּערזענליכע אייגענשאַפטען, מ'דאַרף אָבער נישט מיינען, אַז דאָס לעבען אין יודישע קאָלאָניעס איז שוין אַ גן-עדן. צום סוף שטעלט ער זיך אָפּ אויף די התנגדות פון די טאַטאַרען און דייטשען צו דער יודישער קאָלאָניזאַציע אין קרים. און ערקלערט, אַז אין דעם גרויסען רוסלאַנד וועט זיך נאָך געפינען גענוג פרייער באָדען פאַר דער יודישער קאָלאָניזאַציע.

דער וואַטיקאַן און דער פאַשיזם

— פון —
יצחק זאַר.

נאָך זיבען און פופציג יאָהר פון שטילשווייגען איז אויף אַ קורצע ווייל ווידער אויפגעשוואומען אויף דער אָרענאַ פון וועלט מיינונג די „רוימישע פראַגע" דער אייביגער פערלאַנג פון דער פּויפּסטליכער קירכע נאָך וועלטליכער מאַכט האָט זיך דורכגעבראָכען פון אונטער דעם דיקען שלייער און זיך בעוויזען אין דער פאָרם פון אַן אָנדייטונג, אין אַ ריי אַרטיקלען אין אָפיציעלען אָרגאַן פון וואַטיקאַן, „אָסערוואַטאָרע ראָמאַנאָ", אַז די „רוימישע פראַגע" קען לייכט געלייזט ווערען. אויב די קירכע בעקומט אַ שטיקעל טעריטאָריע אַלס איהר אייגענעם געביט, אַלס איהר אייגענעם שטאַט.

עס הייסט, אַז עס איז וויכטיג דער פּרינציפּ פון וועלטליכער מאַכט און נישט דער שטח פון שטאַט און דעריבער וואָלט דער וואַטיקאַן מוותר געוואָרען וועגען די גרעניצען פון דער טעריטאָריע.

דערווייל האָט מען אָבער דעם ענין פערהאַנדעלט אין די רעגירענדע קרייזען פון די פאַשיסטען און מען איז דאָרט געקומען צו דעם בעשלוס, אַז דעם וואַטיקאַנ'ס וואונש קען נישט ערפילט ווערען.

אויב עס איז געווען אונמעגליך פאַר דער ליבעראַלער איטאַליען צו אַנערקענען דעם פּויפּסט'ס תביעות אויף אַ סוּווערענעם שטיקעל באָדען, אַלס סימבאָל פון זיין וועלטליכער מאַכט, איז פאַר דער פאַשיסטישער דיקטאַטור אַזאַ זאַך אודאי אונמעגליך. אַ הערשאַפט, וואָס ווייס נישט פון קיין אַנדערע גרעניצען אויסער איהר ווילען און פערשטאַנד; אַ מאַכט, וואָס מישט זיך אין פּריוואַט לעבען פון יעדען בירגער און וואָס קען נישט דולדען אַן אַנדער מיינונג אָדער אַ נישט איז-פּאַרויס רעגולירטע האַנדלונג, קען נישט דערלאָזען, אַז אין רעכטען הארץ פון איהר ממשלה זאָל זיך שאַלטען און וואַלטען איבער אַ שטח לאַנד אַן אונאָפּהענגיגע מאַכט.

פון דער אַנדער זייט, איז אָבער פאַר די פאַשיסטען נישט בעקוועם, וואָס עס געפינט זיך אין איטאַליען אַ קערפּערשאַפט, וועלכע וויל זיך נישט אונטערוואַרפען דעם שטאַאַט און וועלכע האָט פּרעטענציעס אויף-מלוכה-סאָווערעניטעט. דאָס הייסט דאָך, אַז איהר שיטה איז נישט פאָלקאָמען, נישט פולשטענדיג. עס זענען געווען טאַקע מאָמענטען, ווען מוסאָליני און זיין פּאַרטיי האָבען געוואָלט דורך געוואַלט אָדער סטראַשונקעס איינצוימען די פּאָפּסטליכע קירכע. עס זענען פאָרגעקומען צוזאַמענשטויסען צווישען די צוויי צדדים. האָט זיך אָבער דער קאַטוילישער איינפלוס אַרויסגעוויזען פאַר צו שטאַרק אין פאָלק, און מוסאָליני האָט גענומען טראַכטען וועגען אַן אַנדער מעטאָדע אַריינצוצווינגען די קירכע אין זיין הערשאַפּטס געביט.

אַן'עהנליכער צוג איז איהם געלונגען בנוגע דעם קעניג און קעניגטום פון איטאַליען. ביים אָנפאַנג פון זיין גדולה האָט ער זיך געהאַט פּערמאָסטען אויך געגען קעניג, אָבער ער האָט שנעל איינגעזעהן, אַז עס איז גלייכער דעם געקרוינטען מאַן און די גאַנצע דינאַסטיע אונטערצואָרדענען צו זיך איידער זיך צו שטעלען געגען, און ער האָט אויסגעפיהרט. דער קעניג איז אונטער זיין איינפלוס, אַ שפּילצייג אין זיינע הענד האָט זיך איהם אויסגעדוכט, אַז דאָס זעלבע קען פאָרקומען מיט דעם וואַטיקאַן. דערפון שטאַמט זיין פריינדליכע שטעלונג צום פּויפּסט.

דער וואַטיקאַן גיט זיך קיין מאָל נישט אונטער און גיט קיין מאָל גאָר נישט אויף — פּריווילעג. ער בלייבט דערזעלבער דורשטיגער נאָך אונבעגרעניצטער מאַכט אין הימעל און אויף דער ערד. ער פּאַסט זיך צו צו די אומשטענדען אין זיין טאַקטיק און ער קען ווערען ליבעראַל און אפילו דעמאָקראַטיש, וואו ליבעראַליזם אָדער דעמאָקראַטיע זענען אַריין אין דער נשמה פון פאָלק און געוואָרען טיילען פון מלוכה רעזשים. אָבער דער מהות פון פּויפּסטום ענדערט זיך קיין מאָל נישט.

אַז מען דאַרף בעפעהלט דער וואַטיקאַן זיינע טרייע, זיי זאָלען אויפגעבען דעם קאַמף פאַר מאָנאַרכיע און ווערען שלום מיט דער רעפּובליק און דעמאָקראַטיע, — ווי דאָס איז געווען דער פאַל בנוגע פראַנקרייך צום סוף פון ניינצעהנטען יאָהרהונדערט. אַז מען דאַרף, בעגריסט דער פּויפּסט די טאָלעראַנץ פון ענגלאַנד, ווען עס איז אָראָפּגענומען געוואָרען דער פּאָליטישער חרם געגען דער קאַטוילישער קירכע און כמעט אין דערזעלבער צייט רעדט ער אויס שפּאַניען פאַר וועלען איינפיהרען דאָרט טאָלעראַנץ בנוגע נישט קאַטוילען.

זינט רוים איז פערנומען געוואָרען פון קעניג וויקטאָר עמאַנועל'ס חייל, אין 1870, און דער וואַטיקאַן האָט פערלוירען דעם לעצטען שטיקעל סואַווערענעם באָדען, האָט די רוימיש-קאַטוילישע קירכע נישט אויפגעהערט צו חלומ'ן וועגען צוריקגעווינען איהר וועלטליכע מאַכט. איין פּויפּסט שטאַרבט און אַן אַנדערער פערנעהמט זיין טראָן, אָבער די אַמביציע איז דיזעלבע. זינט 1870 בעטראַכט זיך דער פּויפּסט אַלס „געפאַנגענער" און וויל נישט אַנערקענען די רעגירונג פון איטאַליען.

פיר מאָנאַטען נאָך דעם, ווי רוים איז אַריבער צו איטאַליען, האָבען די קאַטוילישע דעפוטאַטען פון פּרייסען זיך געווענדעט מיט אַ בקשה צו דעם אָקאָרשט פּראָקלאַמירטען פּרייסישען קעניג אַלס דייטשען קייזער, ער זאָל אומקערען דעם פּויפּסט די צוגענומענע שטאַאַטען און זאָל אַנערקענען זיין וועלטליכע מאַכט בעת דעם דייטש-פראַנצויזישען קריג זענען אָנגעגאַנגען געוויסע פערהאַנדלונגען צווישען ביסמאַרק'ן און פערטרעטער פון וואַטיקאַן. ביסמאַרק האָט געוואָלט דעם פּויפּסט'ס הילף פאַר פרידען און דערפאַר וואָלט ער עפּיס געטון פאַר רוים. די אונטערהאַנדלונגען זענען צורונען, ווען דער „אייזערנער קאַנצלער" האָט איינגעזעהן, אַז רוים קען דאָ איהם נישט העלפען.

די צייטען זינט דאַן זענען נישט געווען גינסטיג פאַר'ן וואַטיקאַן אויפצונעמען די „רוימישע פראַגע" מיט וועלכער אויסזיכט אויף ערפאָלג. דערווייל איז דער פּרעסטיזש פון פּויפּסט זעהר פיל געשטיגען אין דער וועלט און די קאַטוילישע קירכע איז היינט צו טאָג פיל שטאַרקער אין איינפלוס און אונדירעקטען פּאָליטישען כח, ווי ווען עס איז פריהער אין די לעצטע פאַר הונדערט יאָהר. ווען דער וואַטיקאַן איז געווען אויך וועלטליכער הערשער, האָט ער זיך געמישט אין דער פּאָליטיק פון דער וועלט און במילא זיך געשאַפען שונאים. די פּראָטעסטאַנטישע וועלט ספּעציעל האָט געהאַט אַלע מאָל גרונד צו זיין אויפגערעגט געגען די פּאָליטישע אַמביציעס פון דער קירכע, פון וועלכער זי האָט זיך בעפרייט נאָך אַזוי פיל בלוט-פערגיסונגען אין משך פון יאָהר-הונדערטער.

זינט אָבער דער פּויפּסט איז געוויא-

(ווייטער זעה 7-טע זייט).

לאדז

23 נאָוועמבער 1927

דאס לאָדזער לעבען

לאדז

23 נאָוועמבער 1927

23
מיטוואָך
כח
מרחשון תרפ"ח

נאָוועמבער
זון-אויפגאַנג 7 02
זון-אונטערגאַנג 3.40
לענג פון טאָג 10.11

רעגיסטראַציע
פון יאָהרגאַנג 1907;

די מיליטעריש - פּאָליציייאישע ביוראָ ביים מאַגיסטראַט טיילט מיט, אַז אַלע יונגע-לייט פון יאָהרגאַנג 1907 דאַרפען איצט פערזענליך זיך רעגיסטרירען אין לאָקאַל פון מיליטעריש-פּאָליציייאישען ביוראָ (טראַוגוטאַ 10), פון 8 פריה ביז 3 נאָכמיטאָג, שבת פון 8 פריה ביז האַלב 2 ביי טאָג.

היינט, מיטוואָך, די וואָס וואוינען אויפ'ן שטח פון 3 פּאָליציי-קאָמיסאַריאַט מיט די פאַמיליען-נעמען פון T ביז Z.

מאָרגען, דאָנערשטאָג, די וואָס וואוינען אויפ'ן שטח פון 4. פּאָליציי-קאָמיסאַריאַט מיט די פאַמיליען-נעמען פון A ביז Ł.

רעזערוויסטען-קאָנטראָלע.

מאָרגען, דאָנערשטאָג, דעם 24-טען ה.ח. די, וואָס וואוינען אויפ'ן שטח פון פּ. ק. או. I (פּאָליציי-קאָמיסאַריאַט 2, 3, 5, 8, 9 און 11). יאָהרגאַנג 1891 אויף קאָנסטאַנטינער 62 (קאַשאַרען פון 31 פּולק).

די וואָס וואוינען אויפ'ן שטח פון פּ. ק. או. II יאָהרגאַנג 1891 אויף קאָנסטאַנטינער 81 (קאַשאַרען פון 4. סאַניטאַרען באַאָן).

די קאָנטראָל-קאָמיסיעס הויבען זיך אָן פּינקטליך 9 אין דערפריה.

א פאסט-בנין
ביים קאַלישער וואקזאל.

(?) ווי עס אינפאָרמירט אונז דער דירעקטאָר פון הויפּט-פּאָסט-אַמט, וועט מען פריהלינג-צייט אָנהויבען בויען אַ גרויסען פּאָסט-בנין ביים קאַלישער וואָקזאַל. מיט דעם ענין פון בויען דעם פּאָסט-בנין ביים וואָקזאַל פערנעהמט זיך אַ ספּעציעלע קאָמיסיע.

אין די אַפּטייקען.
היינטיגע נאַכט-דיזשורען.

(?) היינט ביינאַכט דיזשורירען פאָלגענדע אַפּטייקען: ג. אַנטאָניעוויטש (פּאַביאַניצער 50), ק. כאַנדזשינסקי (פּיעטריקאָווער 164), וו. סאָקאָלעוויטש (פּושעיאַזד 19), ר. רעמבערלינסקי (אַנדזשעיאַ 26), י. זונדעלעוויטש (פּיעטריקאָווער 25), מ. קאַספּערקיעוויטש (זגיערסקאַ 54), ס. טראַווקאָווסקאַ (בזשעזשינער 56).

לאזארוס אין לאדז.

(ס) אין דער פאָריגער וואָך איז קיין וואַרשאָ געקומען דער דירעקטאָר פון דעם מלוכה'שען מוזעאום אין רוסלאַנד לאַזאַרוס. זיין קומען איז פערבונדען ווי בעוואוסט, מיט דעם ענין פון דעם פּויליש-רוסישען אָפּמאַך, לויט וועלכען רוסלאַנד דאַרף אומקעהרען פּוילען די קינסטלערישע אַלטערטימליכקייטען, ביכער-זאַמלונגען, אַרכיוען א. אַז. וו.

אין צוזאַמענהאַנג מיט זיין בעזוך אין וואַרשאָ האָט ה' לאַזאַרוס אויך בעזוכט לאָדז, וואו עס וואוינען די קרובים פון זיין פרוי, וועלכע איז אַליין אַ לאָדזערין.

„טענטשאַ".

מיר האָבען דערהאַלטען דעם ערשטען נומער פון אילוסטרירטען פּוילישען וואָכען-זשורנאַל „טענטשאַ". דער נומער מאַכט זעהר אַ גוטען איינדרוק מיט דעם רייכען און קינסטלעריש-אויסגעפיהרטען אילוסטראַציע-מאַטעריאַל, לויט'ן מוסטער פון עהנליכע אייראָפּעאישע זשורנאַלען.

דער רושם פון נאמבערג'ס טויט אין לאדז.

דעלעגאַציעס פון ליטעראַטען-פעראיין. פון „נייעם פאלקסבלאַט", פון האַנדווערקער-פערבאַנד א. אַ. – טרויער אין די יודישע שולען.

לאדזער קהלה שיקט א פארשטעהער צו דער לויה.

די רעדאַקציע פון „נייעם פאלקסבלאַט"

האָט באַלד נאָכ'ן דערהאַלטען די טרויעריגע ידיעה וועגען טויט פון נאָמבערג'ן אָוועקגעשיקט צום וואַרשאָווער ליטעראַטען און זשורנאַליסטען-פעראיין אַ טרויער-דעפּעשע, מצד דער רעדאַקציע איז צו דער לויה אַרויסגעפאָהרען דיכטער משה בראָדערזאָן, וועלכער וועט אויפ'ן קבר אַרויפלעגען אַ קראַנץ מיט אַ באַנד; אינאיינעם מיט רעד. י. קאַהאַן וועט מ. בראָדערזאָן רעפּרעזענטירען אויף דער לויה אויך דעם לאָדזער יודישען ליטעראַטען און זשורנאַליסטען- פעראיין.

די פערוואַלטונג פון זשורנאַליסטען-און ליטעראַטען-פעראיין אין לאדז

האָט צוזאַמענגערופען אַ דרינגענדע זיצונג, נאָכדעם, ווי ס'איז בעהערט געוואָרען דער אָנדענק פון פערשטאָרבענעם איז בעשלאָסען געוואָרען אַרויסצושיקען אַ מיטליידס-דעפּעשע צום וואַרשאָווער זשורנאַליסטען-און ליטעראַטען פעראיין און אַרויסצושיקען צו דער לויה אַ דעלעגאַציע פון פעריין, וועלכע זאָל אַוועקלעגען אַ קראַנץ.

אין די יודישע שולען

(באַראָכאָוו, מעדעם און פּרץ) זענען נעכטען 12 אַ זייגער בייטאָג איבערגעריסען געוואָרען די למודים. די לעהרער האָבען גערעדט פאַר די שילער וועגען דעם פערשטאָרבענעם נאָמבערג, וועלכער איז געוועזען אַן אַקטיווער טוער אויפ'ן געביט פון יודישען שול-וועזען און קולטור. נאָכדעם זענען די קינדער אָפּגעלאָזט געוואָרען אַ היים.

היינט, מיטוואָך, 12 אַ זייגער, ווען ס'וועט זיך אין וואַרשאַ אָנהויבען די לויה, וועלען די למודים אין די שולען אַלס צייכען פון טרויער איבערגעריסען ווערען אויף 10 מינוט און די לעהרער וועלען רעדען וועגען נאָמבערג'ן און זיין אָרט אינ'ם יודישען קולטור-לעבען.

אויף די אָוונד-קורסען א. נ. פון ב. באָראָכאָוו האָבען די לעהרער נעכטען אין אָוונד גערעדט פאַר די שילער וועגען דעם פערשטאָרבענעם, זיין לעבען און קולטור-טעטיגקייט.

די ידיעה וועגען ה. ד. נאָמבערג'ס טויט האָט אין אַלע יודישע קרייזען פון אונזער שטאָדט אַרויסגערופען אַן אויפריכטיגען טרויער. צו דער לויה פאָהרען אַרויס פיל פערעהרער פונ'ם פערשטאָרבענעם, דער צענטראַלער האַנדווערקער-פערבאַנד (פּאָלודניאָווע 4) שיקט אַ דעלעגאַציע אין די פּערזאָנען פון דאָזאָר האָפמאַן און ראַטמאַן-פיין. (ווייטער גיבען. מיר איבער, אַז ד. פּערוואַלטונג פון דער לאָדזער קהלה שיקט אויך אַ פאָרשטעהער צו דער לויה).

די נעכטיגע זיצונג פון דער קהלה-פערוואלטונג.

(–) די נעכטיגע זיצונג פון דער קהלה - פערוואַלטונג האָט געעפענט פּרנס רוס און געמאָלדען, אַז אויף דער טאָג-אָרדנונג שטעהט אַ פּונקט וועגען בודזשעט.

אדוו. ווייצמאַן לעגט פאָר צו בעעהרען מיט אויפשטעהן דעם אָנדענק פון פערשטאָרבענעם ה. ד. נאָמבערג.

די אָנוועזענדע שטעהען אויף פון די ערטער.

פּרנס זעלמאַנאָוויטש לעגט פאָר צו שיקען אַ פאָרשטעהער פון דער קהלה אויף דער לויה. דער פאָרשלאַג ווערט אָנגענומען און אויפ'ן פאָרשלאַג פון דר. ראָזענבלאַט ווערט אַלס פאָרשטעהער געשיקט פּרנס זעלמאַנאָוויטש.

דעפּ. מינצבערג לעגט דאָן פאָר אין נאָמען פון 3 פראַקציעס (אַגודה, בונד און פאָלקיסטען) זיך צו ווענדען צו דער מאַכט וועגען אויפלעזען די קהלה און בעשטימען נייע וואַהלען.

דעפּ. דר. ראָזענבלאַט האַלט, אַז ס'האָט קיין זין נישט זיך צו ווענדען צו דער מאַכט, די מיטגלידער פון דער קהלה דאַרפען פּשוט זיך אָפּזאָגען פון זייערע מאַנדאַטען.

פּרנס זעלמאַנאָוויטש אונטערשטיצט דעם פאָרשלאַג פון דעפּ. מינצבערג, דאָסזעלבע אויך פּרנס בערגער.

פּרנס קאַראָ איז געגען פאָרשלאַג, פאַרוואָס פרעגט ער, האָט די אַגודה דאָס נישט פאָרגעלעגט, ווען זי האָט געהאַט די מעהרהייט?

פּרנס האָפמאַן מיינט, אַז קיין פערשטענדיגער מענש איז נישט איצט געגען פונאַנדערלאָזען די קהלה. אָבער מיט וואָסער רעכט קומט דערמיט די אַגודה? ווען ה' בערגער איז געוועזען פּרעזעס, האָט די אַגודה, טראָץ זיין „טיכטיגען" אַרבייטען אַזאַ פאָרשלאַג נישט געמאַכט. דער פאָרשלאַג איז אויסען נישט די טובה פון דער בעפעלקערונג, נאָר איז געווענדט געגען די אונפּאַרטייאישע. פּרנס האָפמאַן איז איבערצייגט, אַז אויך אין דער קינפטיגער קהלה-פערוואַלטונג וועט ה' רוס זיין פּרעזעס.

פּרנס פּליוואַצקי פרעגט אָן, פאַרוואָס עס ווערט גאָרנישט געזאָרגט וועגען קויהלען פאַר דער אָרימער בעפעלקערונג. פּרנס שוויאַטלאָווסקי וועגען די 6 ענטזאָגטע מיטאַרבייטער פון דער קהלה.

אויפ'ן פאָרשלאַג פון פּרנס זעלמאַנאָוויטש ווערט די זיצונג צוליב דער שפּעטער צייט אָפּגעלעגט.

סענסאַץ. פּראָצעס וועגען א דאָלאַר-אַפערע.

(§) אַ סענסאַציאָנעלער פּראָצעס וועגען אַ דאָלאַר-אַפערע איז נעכטען פאָרגעקומען אין לאָדזער קרייז-געריכט.

אויף דער בעשולדיגונגס-באַנק זיצען: דער 34-יעהריגער יענקעל גראַיאַנצי, דער 26-יעהריגער עדואַרד האַלבערשטאַט, 21-יעהריגער מרדכי מאַרגוליעס, און דער 27-יעהריגער העניריק קראָנענבערג. – אַלע בעשולדיגטען אין שווינדלערייען מיט דאָלאַרען.

די גאַנצע אַפערע איז ענטדעקט געוואָרען אויף פאָלגענדען אופן:

אין אויספאָרשונגס-אַמט האָט זיך געמאָלדען אַ געוויסער משה פינקעלשטיין און דערצעהלט, אַז זיינער אַ בעקאַנטער יוסף ראַכוועגער האָט ביי איהם גענומען אַ טשעק אויף 1000 דאָלאַר, וועלכען ער האָט רעאַליזירט, און איהם געבראַכט נאָר 200 דאָלאַר, די איבעריגע 800 דאָלאַר האָט ר. צוגענומען.

די ערשטע אויספאָרשונג האָט פאַקטיש פעסטגעשטעלט, אַז ראַכוועגער האָט טאַקי גענומען ביי פינקעלשטיין'ען דעם 1000 דאָלאַר-שטיק נאָר ער האָט דאָס געלד אָוועקגעבאָרגט זיין ברודער גרשון ראַכוועגער. דער לעצטער האָט אָבער ערקלערט, אַז זיינער אַ קאָלעגע עדואַרד האַלבערשטאַט האָט איהם בעקענט מיט אַ געוויסען וואָזשניאַק, אַ דאָקטאָר-כעמיע, וועלכער איז געקומען פון וואַרשאָ און זיך בעזעצט אין האָטעל „פּאָלאָניע". דער „כעמיקער" האָט זיך אונטערגענומען נאָכצוקאָפּירען דאָלאַרען. דער „דאָקטאָר" האָט טאַקי די דאָלאַרען אַזוי גוט נאָכקאָפּירט, אַז דער דאָלאַרען-קענער ראַכוועגער, האָט נישט געקענט אונטערשיידען די אמת'ע, פון די קאָפּירטע דאָלאַרען. ראַכוועגער, האָט דעריבער געגעבען דעם „כעמיקער" 740 דאָלאַר ער זאָל זיי נאָכקאָפּירען. אויפ'ן צווייטען טאָג האָט וואָזשניאַק ערקלערט, אַז די דאָלאַרען זענען פּלוצים פערברענט געוואָרען. ראַכוועגער האָט וואָזשניאַק'ען צוגעצויגען צו פעראַנטוואָרטליכקייט און דאָ האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז וואָזשניאַק איז גאָר נישט וואָזשניאַק, נאָר יענקיל גראַיאַנצי, וועלכער האָט צוזאַמען מיט האַלבערשטאַט'ען, קראָנענבערג'ען און מאַרגוליס'ען, – וועלכע זענען געווען פערטרויעט אין דעם גאַנצען ענין – אַרויסגענאַרען ביי ראַכוועגער'ן די עטליכע הונדערט דאָלאַר. די קאָפּיעט פון די דאָלאַרען זענען געווען אַ פיקציע, נאָר די דאָלאַרען, וועלכע מען האָט געוויזען דעם „מבין" ראַכוועגער, זענען געווען אמת'ע.

מיט דעם אויסגענאַרטען געלד האָבען זיך אַלע צוטיילט און דער „קאַפּיסט" גראַיאַנצי האָט בעקומען 120 דאָלאַר פאַר זיין כלומר'שטע אַרבייט.

דאָס געריכט האָט פער'משפט דעם 34-יעהריגען יאַנקעל גראַיאַנצי און דעם 26-יעהריגען עדואַרד האַלבערשטאַט צו 2 יאָהר טורמע יעדער און דעם 24-יעהריגען מרדכי מאַרגוליס אויף 1 יאָהר און דעם 27-יעהריגען קראָנענבערג אויף 6 חדשים טורמע.

„קרעסי".

ווער עס וויל געשמאַק, געזונד, ביליג און עפּעס נייעס אָפּעסען געהט אין „קרעסי" (6 שיערפּיען 1) ווי מען געפינט שטענדיג פרישען קאַוויאַר, גוטע פיש און אַ גרויסען אויסוואַהל פערשידענע רוסישע מאכלים.

KRESY

Codziennie
Bliny, Kawior i inne
zakąski rosyjskie. Znanej dobroci
obiady z 4-ch dań 2.50 zł.
„ z 3-ch „ 2.— „
Kolacja a la carte po cenach niskich.
— Obsługa szybka. —

Rosyjska Kuchnia

6-go Sierpnia 1
Tel. 62-66.

457

צרות-שטייערן.
וועגען חובות פון רואינירטע שטייער-צאָהלער.

(ס) דער פעראיין פון די טעקסטיל-אינדוסטריעלער האָט זיך געווענדעט אין דער פינאַנץ-קאַמער מיט אַן'אינטערווענץ וועגען אַ מיטגליד פון פעראיין, וועלכער האָט בעדאַרפט איינצאָהלען אַ שטייער-ראַטע און איז נישט געווען בכוח דאָס אויסצופיהרען.

די פינאַנץ-קאַמער האָט געענטפערט, אַז עס זענען פערהאַנען פאַלען, ווען דער פינאַנץ-אַמט מוז נעהמען אין אַכט די לאַגע פון דעם רואינירטען שטייער-צאָהלער אָבער מיט אַזאַ בקשה מוז מען זיך אינדיווידועל ווענדען אין פינאַנץ-מיניסטעריום דאַמאָלס פאָרשט אויס די פינאַנץ-קאַמער די פאַקטישע לאַגע פון דעם שטייער-צאָהלער. און אויב זי גיט אַרויס אַ גינסטיגע מיינונג, ווערט איינגעהאַלטען די עקזעקוציע ביז אַ דעציזיע פונ'ם פינאַנץ-מיניסטעריום.

נ. פּ. ר.
בלייבען ווייטער אין אפּאָזיציע צו דער רעגירונג.

(§) עהערנעכטען איז אין לאָדז פאָרגעקומען אַ גרויסער לאַנד-צוזאַמענפאָהר פון די רעכטע נ.פּ.ר.

נאָך די רעפעראַטען און אַ הייסער דיסקוסיע איז בעשלאָסען געוואָרען ווייטער צו בלייבען אין אַ שאַרפער אָפּאָזיציע צו דער רעגירונג; צו די וואַהלען אין סיים און אין סענאַט צו געהן זעלבסטשטענדיג.

15-יעהריגער יובילעי
פון יודישען ספּאָרט-וועזען אין לאדז.

ווי בעוואוסט איז לעצטענס פאָרגעקומען די פעראייניגונג פון „בר-כוכבא" און „הכח" אין איין צענטראַלער טורן-אָרגאַניזאַציע א. נ. „מכבי".

אַזוי ווי היי-יאָהר חנוכה ווערט 15 יאָהר זייט ס'איז געגרינדעט געוואָרען דער ערשטער יודישער טורן-פעראיין „בר-כוכבא" און 10 יאָהר זייט ס'עקזיסטירט דער לאָדזער „הכח" – איז אויף דער לעצטער פערוואַלטונגס זיצונג פון "מכבי" בעשלאָסען געוואָרען צו פייערן דיביידע יובילייס מיט גרויס פּראַכט, אַלס 15-יעהריגען יום-טוב פון יודישען ספּאָרט-וועזען ביי אונז אין שטאָט.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער פייערונג וועט הנוכה פאָרקומען אין „פילהאַרמאָניע" אַ גרויסע אַקאַדעמיע מיט דער בעטייליגונג פון וואַרשאָווער און לאָדזער כחות.

אַ חוץ דעם האָט די פערוואַלטונג בעשלאָסען אַרויסצוגעבען אַן'אילוסטרירטע צייטונג, געווידמעט די פיהרער און דער טעטיגקייט פון ספּאָרט-וועזען אין לאָדז.

ערב דער לאַנד-קאָנפערענץ
פון „התאחדות".

ווי בעוואוסט, קומט פאָר מאָרגען, דאָנערשטאָג, 6,30 אַ זייגער אָוונד אין זאַל פון „הזמיר" די ערעפנונגס-זיצונג פון דער דריטער לאַנד-קאָנפערענץ פון „התאחדות" אין פּוילען די טאָג-אָרדנונג פון דער ערשטער איז פאָלגענדע: ערעפנונג דורכ'ן פּאָרזיצער פון צענטראַל-קאָמיטעט פון „התאחדות" סיים-דעפּוטאַט אַ. לעווינסאָן, בעגריסונגען. די לאַגע אין ציוניזם אין ארץ-ישראל רעפעראַט פון דר. צבי לופּט (תל-אביב), וואַהלען פון פּרעזידיום און קאָמיסיעס, ס'איז אָנגעזאָגט די בעטייליגונג פון דעם מיטגליד פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע אין לאָנדאָן ה' פעליקס ראָזענבלאַט.

דער עלענדער, היימלאָזער, גייסטיג-קראנקער וועט מעהר נישט הונגערן און פריהרען

דער הילף-רוף פון „נייעם פאָלקסבלאט“ האָט געווירקט.

(—) אונזער נעכטיגער הילף-רוף פאַר דעם אומגליקליכען גייסטיג - קראַנקען משה לייב קאָפּלאָוויטש, וועלכער האָט זיך געוואַלגערט אין הונגער און קעלט אויפ'ן בוידעם אויף נאָוואָמיעסקאַ 34, האָט געפונען אַן אָפּקלאַנג.

באַלד אינדערפריה איז, אויפ'ן אָרט ווי עס האָט זיך געפונען דער קראַנקער אָראָפּגעפאָהרען דער פּרעזעס פון דער קהלה ה' רוס מיט'ן סעקרעטאַר ה' נאַדעל, מען האָט דעם קראַנקען באַלד אריינגענומען אין דער אַנשטאַלט פאַר גייסטיג-קראַנקע אויף וועסאָלאַ-גאַס, וואו ער ווערט איבערגעגעבען אונטער אַן אָבסערוואַציע פון אַ דאָקטאָר פּסיכיאַטר.

„דאָבּראָטשינאַשטש“ וועט אויפבויען דאָס יודישע משוגעים-שפּיטאָל.

אונטער'ן פאָרזיץ פון אַדוו. אַדאָלף קאָהן איז פאָרגעקומען די פאָרזיצונג פון דער אַלגעמיינער פערזאַמלונג פון „דאָבּראָטשינאָשטש“.

דער „דאָבּראָטשינאָשטש“ וועלכער איז אַמאָל געווען זעהר אַ רייכע און טעטיגע אינסטיטוציע לעבט לעצטענס נאָר פון די איינקונפטען פון זיין פערמעגען. פאַר'ן קריג האָט זיך ביים „דאָבּראָטשינאָשטש“ געבילדעט אַ קאָמיטעט אויסצובויען אַ שפּיטאָל פאַר יודישע גייסטיג קראַנקע. דער בוי איז שוין געווען כמעט פערטיג, ווען ס'איז אויסגעבראָכען דער קריג און די אַרבייטען האָבען זיך אָפּגעשטעלט. דערווייל האָבען די דייטשען רעקווירירט די אַלע געביידעס און ווען די דייטשען זענען אַוועק, האָבען פון זיי איבערגענומען די געביידעס די פּוילישע מיליטערישע מאַכט. ערשט מיט אַ פּאָר חדשים צוריק האָט די מיליטערישע מאַכט בעפרייט פון רעקוויזיציע די געביידעס און ס'איז אַוועקגעשטעלט געוואָרען די פראַגע וועגען אויספּערטיגען די געביידעס און איינאָרדנען דאָרט אַ שפּיטאָל פאַר גייסטיג קראַנקע. די געביידעס זענען אָבער אָפּגעגעבען געוואָרען אין אַזאַ צושטאַנד, אַז מ'קען זיי נישט פערווענדען.

דערווייל האָט די מיליטערישע מאַכט געמאַכט אַן אָפּערטע אויף אָפּצוקויפען די געביידעס מיט די 45 מאָרג לאַנד און האָט אָנגעבאָטען דערפאַר 1.600.000 זל. און שפּעטער געהעכערט ביז 2.000.000 זל. אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם זענען אויף דער פערזאַמלונג אַרויסגערוקט געוואָרען דריי פּראָיעקטען: 1) ווייטער פיהרען די בוי-אַרבייט פון שפּיטאָל אין ברייטען מאַסשטאַב, ווי פאַר'ן קריג; 2) אויספּערטיגען דערווייל די נויטיגסטע צוויי פּאַווילאָנען און 3) אויב ביידע דערמאָנטע פּראָיעקטען וועלען זיך נישט איינגעבען, זאָל גענומען ווערען אין בעטראַכט די אָפערטע פון דער מיליטער-מאַכט, וועלכע וויל אָפּקויפען דעם באָדען מיט די בנינים פון שפּיטאָל אין ראַדאָגאָשטש.

אויף דער פערזאַמלונג האָבען זיך געבילדעט צוויי אַנשויאונגען.

אַ טייל רעדנער האָבען זיך ענטשלאָסען אַרויסגעזאָגט, אַז דער „דאָבּראָטשינאָשטש“ דאַרף ווייטער איינהאַלטען דאָס פערמעגען, מחמת פאַר'ן געלד, וואָס מען וועט בעקומען פאַר דעם באָדען און געביידעס, וועט מען גאָרנישט קענען קויפען אָדער בויען. אַנדערע רעדנער, האָבען אונטערגעשטיצט דעם פּראָיעקט פון פערקויפען דאָס שפּיטאָל, און אַז פאַר'ן געלד, וואָס וועט איינגענומען ווערען פאַר דעם פערמעגען, זאָל געשאַפען ווערען אַן אייזערנער פאָנד, און פון די פּראָצענטער וועלען קענען אויסגעהאַלטען ווערען קראַנקע אין פריוואַטע הייל-אַנשטאַלטען. די געגנער פון דער דאָזיגער מיינונג האָבען אָבער בעוויזען, אַז די קאָנצעפּציע האָט קיין גרונד נישט, מחמת אַלע שפּיטאָלען זענען אומעטום איבערפולט מיט משוגעים.

אַזוי געפינען זיך ביז 350 לאָדזער גייסטיג קראַנקע אין קאַצבאַראוו, אָטוואָצק, טוואָרקי, קאָכאַנובעק און נאָך אַ גרעסערע צאָהל איז אינגאַנצען נישט אין די שפּיטאָלען. און די צאָהל פון גייסטיג קראַנקע האַלט אין איין וואַקסען אַלס פועל יוצא פונ'ם קריג און פונ'ם לעצטען ווירטשאַפטליכען קריזיס.

אין דער דיסקוסיע האָבען זיך בעטייליגט: לאַווניק יאָעל. דעפּ. העלמאַן; פּרעזעס בודזינער, אַדוו. קאָהן, אינזש. לאַנדוי, ראַטמ. ביאַלער, ד"ר קלויזענבערג א. אַנד.

לסוף האָט געזיגט די ריכטונג, וואָס האָט זיך איינגעשטעלט פאַר נישט פערקויפען דאָס געזעלשאַפטליכע פערמעגען. און עס איז בעשלאָסען געוואָרען מיט אַ מעהרהייט שטימען צו פערברייטערן דעם עקזיסטירענדען בוי-קאָמיטעט פון שפּיטאָל. דער בוי-קאָמיטעט וועט האָבען די אויפגאַבע צו רעאַליזירען דעם פּלאַן וועגען צוטרעטען וואָס גיכער אויסצופּערטיגען איינציגע פּאַווילאָנען פאַר אַ 300 קראַנקע און שאַפען די דערצו נויטיגע געלד-מיטלען, לערך 2 מיליאָן זלאָטעס.

אויפ'ן אָרט איז געשאַפען געוואָרען א קאָמיטעט פון 38 פּערזאָן, וועלכער האָט זיך קאָנסטיטואירט אויף פאָלגענדען אופן: פּרעזעס אַדוו. אַדאָלף קאָהן, וויצע-פּרעזעסן ה' ש. בודזינער און ד"ר קלייזענבערג. אין די נאָהענסטע טעג דאַרף פאָרקומען אַ זיצונג פון קאָמיטעט כדי אויסצוועהלען אַ דריטען וויצע-פּרעזעס, אַ סעקרעטאַר און קאַסירער מיט אַ געהילף-קאַסירער, און ס'זאָלען אָנגענומען ווערען מיטלען, כדי צו שאַפען די ערשטע 100,000 זל. אויף די דרינגענדסטע רעפּעראַטורען. זונטאָג וועט דער קאָמיטעט אַרויספאָהרען אויפ'ן אָרט כדי צו בעקענען זיך מיט'ן צושטאַנד פון די געביידעס און צו בעשליסען, וועלכע פּאַווילאָנען פריהער אויסצופּערטיגען.

צום סוף זענען פאָרגעקומען וואַהלען פון אַ פערוואַלטונג ס'זענען גוועהלט געוואָרען: ש. בודזינער, ד. בערקאָוויטש ראַטמאַן י. מ, ביאַלער, ל. צוקער. מ. פאַוסט, ד. גראַף, אַרטור גאָלדשטאַט, דעפּ. מ. העלמאַן, סטאַניסלאַוו יאַראָטשינסקי, אַדוו. אַדאָלף קאָהן, נאַטאַן קאָפּעל, ש. לעדער, אינזש. ד. לאַנדוי. גוסטאַוו לינדענפעלד, לאַנגנאַס, י. מאָניק, דאָזאָר ניימאַן, ד"ר שווייג, אַלס קאַנדידאַטען: ס. בלומבערג, א. מ. מינץ א. פּיקיעלני, אין דער רעוויזיאָנס - קאָמיסיע: די ה"ה באַטשקאַ, דירעקטאָר פּערלשטיין און ווייסבערג,

קאָנפערענצען וועגען עקספּאָרט פון מאַנופאַקטור.

(ש) אין פעראיין פון די עקספּעדיטאָרען איז פאָרגעקומען אַ רייה קאָנפערענצען. אויף וועלכע עס זענען בעהאַנדעלט געוואָרען עקספּאָרט-פראַגען.

אין דער ערשטער רייה איז בעהאַנדעלט געוואָרען די פראַגע וועגען עקספּאָרט פון מאַנופאַקטור און גאַרן קיין אויסלאַנד. צו דעם צוועק איז פאָרגעלעגט געוואָרען צו בילדען אַ פינאַנץ-קאָנסאָרציום, וועלכער וואָלט געקענט פינאַנסירען דעם עקספּאָרט פון גאַרן קיין רומעניען, יוגאָסלאַוויען. אין דער דיסקוסיע איבער דעם פּראָיעקט זענען אויך אַרויסגעזאָגט געוואָרען וואונשען צו פערבינדען דעם עקספּאָרט פון גאַרן אויך קיין רוסלאַנד, די מעהרהייט האָט זיך אָבער אַרויסגעזאָגט געגען. דעם פּראָיעקט צוליב די שלעכטע צאָהל-בעדינגונגען און דער אַלגעמיינער סיטואַציע אין רוסלאַנד.

דער צוזאַמענפאהר פון האַנדעלס-אַגענטען.

(ס) ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט איז אין לאָדז פאָרגעקומען אַ לאַנדעס-צוזאַמענפאָהר פון האַנדעלס-אַגענטען. אויפ'ן צוזאַמענפאָהר איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז דאָס האַנדעלס-מיניסטעריום האָט ביי פערשידענע ווענדונגען אין אינטערווענצען וועגען אָפּשאַפען פערשידענע בעגרענצונגען און שוועריגקייטען בנוגע די אַגענטען, ערלעדיגט ביז איצט אינדיווידועל. דער צוזאַמענפאָהר האָט פעסטגעשטעלט, אַז ס'איז נויטיג צו שאַפען קאָנטיגנאַציע-סקלאַדען פאַר פערשידענע רויה-שטאָפען האַלבפאַבריקאַטען און פאַבריקאַטען, וואָס ווערען אין לאַנד נישט אויסגעאַרבייט. אַ חוץ דעם בעקומען אַן ערלויבעניש איינצוקאַסירען חובות פון די אויסלענדישע פירמעס, עס זאָל פערקלענערט ווערען דער אומזאַץ-שטייער און אַז די האַנדעלס-אַגענטען זאָלען קענען בעקומען האַלביעהריגע, אָדער יעהריגע אויסלענדישע פעסער. דורכצופיהרען די אַקציע פאַר דערגרייכען די דאָזיגע פאָדערונגען, איז איבערגעגעבען געוואָרען דעם „פעראיין פון די האַנדעלס-פערטרעטער אין וואַרשא“, וועלכער דאַרף שטעהען אין קאָנטאַקט מיט אַלע פעראיינען.

פון „קרן-היסוד“.

אין לאָקאַל פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע איז פאָרגעקומען אַ פּלענאַר-זיצונג פון היגען קאָמיטעט פאַר'ן „קרן היסוד“.

ה' ליטווין רעפערירט וועגען דער אַרבייט פון „קרן היסוד“ אין משך פון די לעצטע חדשים און בעטאָנט, אַז דאָס ווייטער פיהרען פון דער אַרבייט איז אָבהענגיג פון דער בעטייליגונג פון די מיטגלידער פון קאָמיטעט. עס ווערט בעשלאָסען אָנצוהויבען א ענערגישע טעטיגקייט און אַלע אָנוועזענדע פערפליכטען זיך אַנטיילצונעהמען אין דער אַרבייט פון זאַמלען דעקלאַראַציעס לטובת דעם „קרן היסוד“.

די האַנדעלס-אַנגעשטעלטע.

היינט, מיטוואָך, האַלב 9 אין אָוועגד' קומט פאָר אין לאָקאַל פון פּראָפעסיאָנעלען פעראיין פון האַנדעלס-אַנגעשטעלטע (אַל. קאָשטיושקי 21) אַ בעריכטס-פערזאַמלונג און אַ קאָנפערענץ, וועלכע איז צוזאַמענגערופען געוואָרען דורך דער צענטראַלער-קאָמיסיע פון די פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען, וועגען צענטראַליזאַציע.

נייעס פאַר לאָדז! בעקאַנטמאַכונג. נייעס פאַר לאָדז!

דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט דעם געעהרטען פובליקום, אַז דאָס פעראייניגטע קאָלעגיום פון

פאָטאָגראַפען-אַנגעשטעלטע

האָט ערעפענט אין לאָדז, קאָנסטאַנטינער 33 (פראָנט, 2-טער שטאָק) אַ ספּעציעלע ווערקשטעל פון פערגרעסערונגס-בילדער (פּאָרטרעטען).

אַן אָריגינעל פּאָרטרעט, דאָפּעלט רעטושירט 35X45 צום פּרייז פון 8 זל. אַ שטיק. כדי צו בעקענען דאָס געעהרטע פובליקום מיט אונזער קינסטלערישער אַרבייט, מאַכען מיר אַ פּראָבע-פּאָרטרעט דיזעלבע גרויס צום פּרייז פון 3 זל. אַ שטיק. עס ווערען אויך אָנגענומען אַלערליי אויפנאַהמע אין דער שטאָט, ווי אויך אַלע אַרבייטען, וואָס האָט אַ שייכות מיט דעם פאָטאָגראַפיע-פאַך.

אַכטעט נישט, וואָס די פּרייזען זענען שטוינענד ביליג, נור קומט און איבערצייגט אייך! דאָס אַטעליער איז אָפען טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אָוועגד.

Kolegjum Pracowników Fotograficznych w Łodzi,

Konstantynowska 33, front, II piętro. 909

מיטינג וועגען דירות-מאַנגעל.

ס'איז שוין זעהר פיל געשריבען געוואָרען וועגען דעם געוואַלטיגען דירות מאַנגעל.

דער אַרבייטער - דירה - קאָאָפּעראַטיוו „פּאָראויס“ האָט פאָרגענומען אַן אַקציע כדי צו דערפיהרען, אַז דאָס בויען ביליגע און געזונדע דירות זאָל ווערען פאַקטיש אַ מאַסען-ערשיינונג. איצט ווען דער נייער שטאָדט-ראַט, וואָס בעשטעהט פון אַ סאָציאַליסטישע מעהרהייט, קומט זיך צוזאַמען איז גאָר וויכטיג צו זיין גרייט כדי ענטשפּרעכענדע פאָרשלאַגען וועגען אָנהויבען אַ גרויסע בוי-בעוועגונג זאָלען אונטערשטיצט ווערען. שבת 10 אַ זייגער אין דער פריה וועט גערופען אַ מאַסען-מיטינג אין זאַל „אימפּעריאַל“ (זאַוואַדזקאַ 16), אויף וועלכע די ברענענדיגע דירה-פראַגע וועט אויספיהרליך בעהאַנדעלט ווערען דורך די ה"ה: ד"ר שיפּמאַן (ראַטמאַן) משה קאָרפּעל, ישראל ראָזענבערג און עמנואל וואָלינסקי. די רעפערענטען בעשעפטיגען זיך שוין לאַנג מיט דעם דירה-פּראָבלעם. ס'איז דעריבער צו ערוואַרטען, אַז דער מיטינג וועט זעהר אינטערעסאַנט זיין און וועט ווערען מאַסענהאַפט בעזוכט. בילעטען צו 20 און 30 גראָשען צו בעקומען אין אַלע פּראָפ. פעראיינען.

די אַקציע לטובת די יודישע שולען.

די צענטראַלע יודישע שול-אָרגאַניזאַציע האָט אונטערגענומען אַ זעהר ברייטע אַקציע לטובת די יודישע שולען, די אָנגענומענע בעשלוסען בעצוועקען קודם-כל צו פּראָפּאַגירען, אַגיטירען און פּאָפּולאַריזירען די יודישע שולען צווישען דער גאַנצער יודישער בעפעלקערונג אין גאַנצען לאַנד און ווערבירען מיטגלידער פאַר דער שול-אָרגאַניזאַציע. דער צוועק פון דער גרויסער אַקציע איז אויך צו שאַפען מיטלען פאַר די עקזיסטירענדע יודישע שולען, וועלכע לעבען פון טאָג-צו-טאָג און האָבען שטענדיג צו קעמפען מיט דעפיציטען.

צו דעם צוועק האָט די שול-אָרגאַניזאַציע בעשלאָסען איינצואָרדנען אַ לאָטעריע, אין וועלכער ס'וועלען זיין צו געווינען 20 טויזענד ווערטפולע חפצים, די בילעטען פון דער לאָטעריע אין פּרייז פון 1 זלאָטי ווערען צושיקט איבער גאַנץ פּוילען.

אַ חוץ דעם וועט די צענטראַלע צושיקען איבער גאַנץ פּוילען אויף אָנגעוויזענע אַדרעסען ווענדונגען וועגען איינמאָליגע אונטערשטיצונגען פאַר דער שול - אָרגאַניזאַציע. די דאָזיגע ווענדונגען וועלען זיכער בתשואת חן אָנגענומען ווערען אומעטום און צוריקגעשיקט ווערען מיט די געהעריגע סומען צו דער שול-אָרגאַניזאַציע.

די אָפּטיילונגען אין אַלע שטעט און שטעטלעך וועלען אויך אויף די ערטער איינאָרדנען מיטינגען, אַקאַדעמיעס, פערזאַמלונגען א. א. וו.

געבורטס-דאָקומענטען.

ווי בעוואוסט, גיט דער רעגירונגס-קאָמיסאַריאַט אַרויס פערזענליכע דאָקומענטען אויפ'ן סמך פון אויסצוגען פון די ביכער פון שטענדיגע איינוואוינער. אַזוי ווי די בירגער ווענדען זיך אָפּטמאָל, כדי צו בעקומען די אויסצוגען, צו פּע מיטלער, צו ווינקעל-אַדוואָקאַטען און בעצאָהלען דערפאַר אַ סך געלד, ערקלערט דער מאַגיסטראַט, אַז די אויסצוגען קען מען בעקומען אין דער ביוראָ פון די ביכער פון בעשטענדיגע איינוואוינער ביים מאַגיסטראַט אין לאָדז פרייהייטס-פּלאַץ 14, צימער 5.

די ביוראָ גיט אַרויס אויסצוגען פאַר פערזאָנען, וועלכע זענען פערשריבען אין די ביכער אין לאָדז און פערמיטעלט אויך ביים אַרויסבעקומען אויסצוגען פאַר פערשריבענע אין אַנדערע גמינעס, קרייזען א.ד.ג. פאַר אַ נאָרמאַלען קאַנצעלאַריע-אָפּצאָל, אָהן אַ בעזונדערער בקשה.

פאַרפאַלען.

(—) אין משך פון נעכטיגען טאָג האָט די כראָניק פון פּאָגאָטאָוויע פערנאָטירט פאָלגענדע אומגליקס-פאַלען:

פאַר'ן הויז פּאָדזשעטשנאַ 19 האָט אַ פוהר איבערגעפאָהרען די 62 יעהריגע רויזע גרימשטיין (סטאָדאָלניאַנאַ 8) די אומגליקליכע איז געשטאָרבען נאָך איידער עס איז אָנגעקומען די פּאָגאָטאָוויע. דער פוהרמאַן איז אַרעסטירט געוואָרען.

אויף זשגאָווסקאַ גאַס איז אומגעוואָרפען געוואָרען דורכ'ן טראַמוואַי די 20-יעהריגע סטאַניסלאַוואַ וואַיטאַשיק, אַ בלומענפערקויפערין (ראַדוואַנסקאַ-גאַס 25). די וואַיטאַשיק האָט זיך ביים פאַלען אויסגעבראָכען די לינקע האַנד.

אויף קאָנסטאַנטינער גאַס האָט זיך אויסגעגליטשט און צובראָכען אַ פוס דער 23-יעהריגער לייב זילבערמאַן (ווסכאָדניאַ 20. די פּאָגאָטאָוויע האָט איהם אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

אין „אררט“

היינט - ווידערהאָלונג פון דער צווייטער פּרעמיערע.

היינט, פונקט 9 אַ זייגער ווידערהאָלט דער „אררט“ זיין צווייטע פּרעמיע א. נ. „די מיזינקע אויסגעגעבען“.

דאָס דאָזיגע פּראָגראַם איבערשטייגט דעם ערשטען פּראָגראַם, וועלכער האָט מפורסם געמאַכט אונזער קינסטלערישן טעאַטערל ביי אַלע שיכטען פון דער יודישער בעפעלקערונג אין לאָדז.

„די מיזינקע אויסגעגעבען“, וואָס ענטהאַלט 12 פּרעכטיגע נומערען, איז אָנגעפיקעוועט מיט מוזיק, געזאַנג, טענץ הומאָר, כאָראַלע פּלאַסטיק א. א. וו.

ס'איז גענוג צו זאָגען, אַז אַזעלכע דעקאָראַציעס, אַזאַ אויספיהרונג, און אַזאַ לייכטע יודיש-פאָלקסטימליכע מוזיק האָט שוין לאָדז לאַנג נישט געהערט און געזעהן.

די מוזיק פון העניך קאָן איז שוין געוואָרען אַ מאַרקע און דעריבער מעג מען פּאָראויסזאָגען, אַז ס'וועט אַדורך אַ פּאָר טעג, און גאַנץ לאָדז וועט זינגען דאָס לידעל „יאָסעלע מיט די ציצית פסול'ס“, דעם „באָלוט - באָלעט“, די „שנעפּסעלעך“, דעם „אררט-סאָנג“, די „באָבעשי פון דער מיזינקע“, סאַקע די מיזינקע גופא — די „ווייסע כלה'לע“ א. א. וו. א. וו.

די אפערע מיט פאלשע 5-ער זלאטעס אין לובלין

די הויפט-שולדיגע זיצען אין טורמע אויפ'ן „זאמעק". — א בלבול אויף א אונשולדיגען יוד? אונטערגעווארפען פאלש געלד כדי צו פסל'ן דעם הויפט עדות.

אין לובלין רעדט מען איצט זעהר פיל וועגען דער אפערא מיט פאלשע 5-ער זלאטים באנקנאטען און וועגען א אומשולדיגען קרבן, וועלכע די דאזיגע אפערע האט שוין איינגעשלונגען.

מיט עטליכע וואכען צוריק האט מען ענטדעקט אן'אפערע מיט פאלשע 5-ער זל. באנקנאטען. פאליציי האט ארעסטירט די הויפט-פערשפרייטער פון די פאלשע באנקנאטען, דאס זענען געווען דוקא פערמעגליכע פערשוינען. אבער באלד האט מען זיי בעפרייט געגען א גרויסע קויציע. די אויספארשונג איז אבער געגאנגען ווייטער און געבראכט אזעלכע רעזולטאטען, אז די אויבענדערמאנטע זענען ווידער אמאל ארעסטירט געווארען און דאס מאל האט שוין קיין שום איגטערוועגצען נישט געהאלפען, זיי זענען געבליבען זיצען אין תפיסה.

די אויספארשונג איז ווייטער פארטגעזעצט געווארען.

פאריגע וואך האט פאליציי ארעסטירט אין טשעכאוו א געוויסען אלזער פאנטשער (רינעק 5) דער דאזיגער ארעסט האט אין טשעכאוו ארויסגערופען פערוואונדערונג ביי די שכנים, ווייל אלע קאנען דעם ה' פאנטשער אלס ארימען יוד און מען האט דעריבער נישט פערשטאנען ווי קומט עס צו אזא פעלשער פון געלד אזא דלות.

איצט ווייזט זיך ארויס, אז פאנטשער זאל האבען געפאלען א קרבן פון אנדערע אפעריסטען.

ה' פאנטשער האט אינ'ם פראצעס געגען די פערשפרייטער פון פאלשע באנקנאטען געזאלט ארויסטרעטען אלס הויפט-עדות מצד דער בעשולדיגונג, ווייל אליין האט ער געוואוינט אין שכנות מיט די אנגעקלאגטע, וועלכע געפינען זיך אין תפיסה, האט מען דעריבער געזוכט מיטלען ווי אזוי אונשעדליך צו מאכען דעם דאזיגען עדות מען האט דעריבער זיך געכאפט צו א מיטעל, אז דער דאזיגער עדות זאל צום פראצעס געבראכט ווערען פון „זאמעק". ממילא וועלען זיינע ערקלערונגען פאר'ן געריכט שוין נישט האבען אזא ווערט.

די אנגעקלאגטע האבען ווייזט אויס טענות צו פאנטשערן, בכן ער זאל זיי האבען פערדשיט.

אין א געוויסען טאג, בעת פאנטשער איז נישט געווען אין דער היים איז אין זיין וואוינונג, וואו עס איז דעמאלס געווען נאר די ווייב אריינגעקומען אן' עלטערער מענש צוזאמען מיט א יונגעל און זיך געפרעגט אויף פאנטשערן. בעת א געשפרעך האט דאס יונגעל אראפגעלאזט עטליכע מטבעות און דעריבער גענומען זוכען אונטער די בעטען צוריק צו געפינען די עטליכע מטבעות. אין עטליכע מינוט ארום איז דער פארשוין צוזאמען מיט'ן יונגעל ארויס פון שטוב. שפעטער איז אנגעקומען פאליציי אויף א רעוויזיע, מען האט הייסט עס, תיכף געמאלדען דער פאליציי, אז ביי פאנטשערן אין שטוב איז פארהאן פאלש געלד. פאליציי האט טאקע געפונען עטליכע פאלשע באנקנאטען אונטער די ברעטער פון בעט, פאנטשער איז אפגעפיהרט געווארען אין ארעסט.

דאס אלעס ווערט ערשט איצט אונטערזוכט דורך דער אויספארשונגס-מאכט און אין די נאהענטסטע טעג וועט דער גאנצער ענין קלאר ווערען.

אלענפאלס שטעהען מיר ערב א סענסאציאנעלען פראצעס פון געלד-פעלשער

„ארט"

ארטיסטישער רעוויו און קאמער-טעאטער

אונטער דער לייטונג פון

מ. בראדערזאן

און ר. ראזענטאל

ווייסער זאל פון

„מאנטיפעל"

זאכאדניא 43.

היינט און פאלג. טעג

2-טע גרויסע פראגראם א. ג.:

„די מוזינקע אויסגעגעבען"

אנהויב פונקט 9 א זייגער אין אוונד.

בילעטען צו בעקומען אין דער קאסע פון טעאטער פון 5 א זייגער אן.

יורידישע עצות.

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" אנטווארטען אויף יורידישע פראגען, וואס ווערען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאן.

יורידישע אפטיילונג פון „נייעם פאלקסבלאט".

ביים דערלאנגען אן'אנפראגע אויף א יורידישע עצה, דארף צוגעלייגט ווערען דער קופאן מיט דער דאטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט אריינגעגעבען. אויף אנפראגען אהן קופאן, וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

גילטיג דעם 23. נאוועמבער 1927.

6436. א געטרייער לעזער פון פאדרושעטשנע גאס.

אויף א האנדעל מיט איבערגעטראגענע מלבושים מוז מען האבען א קאנצעסיע.

6437. פרץ כריין.

עס איז א פראגע, צו איהר האט געמאכט די שטיוועל פון אייערע אייגענע אדער אנפערטרויטע מאטעריאלען. אין ערשטען פאל ווערט דער חוב פערעלטערט נאך 1 יאהר. אין צווייטען פאל נאך 6 חדשים, בכלל ווערט אנגעוואנדען א פרושעדאווניעניע נאר לויט'ן פערלאנג פון בעל-חוב און דאס אויך נאר אין דעם פאל ווען ער ערקלערט, אז ער האט שוין דעם געמאנטען חוב בעצאהלט. אויב דער מלוה שטעלט צו אונטערגעשריבענע דורכ'ן בעל-חוב חשבונות אדער דאקומענטען, ווערט קיין פרושעדאווניעניע אין אזא פאל נישט אנגעוואנדען.

6438. א געטרייער לעזער פון רזשגאווסקע.

אויב איהר זענט נאך נישט אלט קיין 60 יאהר איז נאך דערפון נישט געדרינגען, אז מען וועט אייער זוהן צוליב דעם נישט אנערקענען קיין אפיעקונסטווא. איהר וועט זיך נאר מוזען שטעלען פאר א קאמיסיע, ווי באלד ס'וועט פעסטגעשטעלט ווערען, אז אייך פעהלט מעהר ווי 55 פראצ. ארבייטספעהיגקייט און אז איהר זענט אנגעוויזען אויסשליסליך נאר אויף די פערדינסטען פון אייער זוהן וועט ער יא בעקומען אן'אדראטשעניע. מיידלעך ביז 17 יאהר און מענער ביז 15 יאהר ווערען אנערקענט פאר נישט ארבייטספעהיג. אזעלכע מוזען זיך אויך שטעלען פאר א מיליטערישע מעדיצינישע אונטערזוכונגס-קאמיסיע.

6439. ברוק.

איהר דארפט אומבעדינגג אייער רעכט אויפ'ן קאנאל היפאטעזירען און א. ג. „וואסער-בוך". דער רעגירונגס-קאמיסאריאט האט וועגען דעם ענין פערעפענטליכט א ספעציעלע פעראדנונג, לויט וועלכער אלע פעראינטערעסירטע דארפען זיך ווענדען אין רעגירונגס-קאמיסאריאט מיט ענטשפרעכענדע בקשות, צו וועלכע ס'דארפען בייגעלייגט ווערען אלע דאקומענטען (פלענער, ערלויבענישען און רעכנונגען) אויף וועלכע זיי שטיצען זייער אייגענטום-רעכט.

6440. קאמפער.

6441. א מעגליכער לעזער פון דאלנע 30.

6442. ל. כאראנושיצקי.

6443. א שטענד. לעזער פון פאלקסבלאט.

6444. L. L. 38

וועגען אייערע ענינים זיך פערזענליך צו פערשטענדיגען מיט אונזער יוריסט טעגליך פון 3 ביז 4 אין רעדאקציע מיטברענגענדיג די צייטונג.

6445. א לעזער פון דער פראווינץ.

דער אומשטאנד וואס דער לאקאטאר האט אליין א הויז, בערעכטיגט נאך נישט דעם הויז-ווירט צו בעקומען אן' עקסמיסיע. אויך דאס פערופען זיך פון הויז-ווירט אויפ'ן מאטיוו, וואס ער וויל צוריק עפענען אין זעלבען לאקאל זיין געשעפט, וועט אויך נישט ענדערען די לאגע, קוים האט איהר געדינגען דעם לאקאל ערשט אין יאהר 1925. דאס געזעץ זאגט טאקע, אז דער הויז-ווירט קאן בעקומען אן'עקסמיסיע אויפ'ן לאקאטאר, ווען ער בעווייזט, אז ער וויל צוריק עפענען זיך אין זעלבען לאקאל זיין געשעפט אדער עס פערגרעסערען, אין אזא פאל מוז ער אבער אויפווייזען נישט בלויז ווי ער טענה'ט אז ער האט אין זעלבען לאקאל געפיהרט א געשעפט, נאר ער מוז אויך בעווייזען, אז ער האט דאס געשעפט ליקווידירט אין צוזאמענהאנג מיט די מלחמה אדער נאכמלחמהדיגע געשעהענישען. ווי ס'זאל נישט זיין איז דער דאזיגער פארשריפט נישט חל אויף א פריוואט-וואוינונג.

Dr. med H. LUBICZ

צעגעלניאנא 43, טעל. 32-41

ספעציאליסט פאר הויט, וענערישע און בעטער-שטעלע קראנקהייטען. מיט הארנגאנג-קווארץ לאמפען (הער-אויספאל).

נעמט אן פון 8—10 און פון 5—8 אוונט.

Dr. Z. Rakowski

ספעציאליסט פאר אויערן, נאז, האלז און לונגען-קראנקהייטען.

נאוואקא 9, טעלעפאן 31-17

פון 12—2 און פון 5—7

נעמט אויך אן אין לעשנא 7

פון 10—11 און נ.מ. פון 3—4.

פראצעס געגען די „פוילישע באנדיטען".

(א בריף פון פאריז).

אין דעם זעלבען געריכט-זאל וואו ס'איז פארגעקומען דער שווארצבארד-פראצעס, שפילט זיך איצט אב א צווייטער פראצעס, א וועניגער סענסאציאנעלער, א וועניגער היזכער, אבער וועלכער וועט זיכער געדויערען פיל לענגער ווי דער שווארצבארד-פראצעס.

דער פראצעס פון פוילישע באנדיטען, א פראצעס פון איינפאכען מארד און גזלה, א פראצעס פון איינפאכער קרימינאל-כראניק, און דאך א פערפלאנטערטער א פראצעס מיט איין ווארט, וועלכער וואלט געקענט פעראינטערעסירען א שערלאק האלמעס.

אין פראנקרייך איז די פוילישע קאלאניע א גאנץ בעדייטענדע. דעם ערשטען יאנואר פון פערגאנגענעם יאהר איז געווען אין פראנקרייך 500,000 פאלאקען. פון יאהר 1919 זענען 20,000 פאליאקען דורכגעגאנגען דורכ'ן פראנצויזישען טריבונאל.

די 19 פוילישע באנדיטען, וועלכע שטעהען איצט פאר'ן פראנצויזישען טריבונאל, זענען אלע געווען מיטגלידער פון א רויבער-באנדע, וועלכע האט זיך אויפגעהאלטען אין מיטען פאריז, אין הארץ פונם יודישען קווארטאל, וואו די פוילישע בעפעלקערונג איז זעהר א בעדיכטע. די דאזיגע חברה, ס'רוב יוגענד' האט אויסגעפיהרט אזעלכע דרייסטע, משוגענע מארד און רויב-אונטערנעהמונגען, פון וועלכע די האר שטעלען זיך ממש קאפויער.

קיינער קאן נישט געבען צו פערשטעהען ווי אזוי אזא מין חברה פון אויסלענדישע שקצים, נישט קענענדיג פראנצויזיש, האט געקענט עטליכע יאהר כסדר אנפיהרען אזא אינטענסיווע מארד-אקטיוויטעט ביי דער נאז פון דער פראנצויזישער פאליציי. ס'איז אומגלויבליך, אומפערשטענדליך, און דאך אזוי. אבער ווי זאגען יודען: „סוף גנב לתליה", און אין יאהר 1925 האט די פראנצויזישע פאליציי געכאפט די ערשטע פינף מיטארבייטער פון דער באנדע. די ערשטע שוואלבען האבען מיטגעשלעפט די אנדערע. פאר'ן טריבונאל שטעהט נאר 19 באנדיטען, ווייסען ווייסט מען פון עטליכע און צוואנציג.

קיינמאל וועט מען אויך נישט וויסען וויפיל מארדען, גנבות און אנפאלען די באנדע טראגט אויפ'ן געוויסען. די אקטיווסטע מיטגלידער פון דער באנדע זענען אלע יונגע שקצים'לעך.

דער גרויסער און אונענדליכער בעשולדיגונגס-אקט רעדט פון בעשטימטע 6 מארדען, 3 פערזוכען צו מארדען און 68 איינברוכען!

דער בעשולדיגונגס-אקט אליין האט פערנומען צוויי גאנצע סעטיס. דער דאזיגער אקט האלט נישט וועניגער ווי עטליכע הונדערט בלעטער-א גאנץ בוך!

ווי א „חדר" זיצען זיי אויסגעזעצט די דאזיגע 19 באנדיטען. אויף דער בעשולדיגונגס-באנק האט מען זיי אויסגעזעצט אויף דער באנק פון די זשורנאליסטען, וועלכע האבען זיך איבערגערוקט אויפ'ן ארט פון פובליקום און פון די אויסלענדישע זשורנאליסטען.

בלאנדע קעפ, העלע פנים'ער. דער שעף זייערער זינטשוק המכונה וולאדעק, איז יונג, קערפערליך אזוי שוואך, כמעט א שווינדזיכטיגער. ער איז דאס געווען דער דיקטאטאר פון דער באנדע. דא אין געריכט איז ער געהארכזאם און שווייגענד. פארהאן צווישען זיי איין חשוב'ע בארד: יוליאן פאשאווסקי, איינער מיט וואנסעס יאסיק, די איבריגע זענען איינער יונגער פון צווייטען.

איין פרוי איז אויך פארהאן צווישען זיי: מארטא וואופעלד. זי איז געווען וולאדעק'ס „פריינדין". זי, זיצט אין שווארצען איינגעוויקעלט אין א גרינעם שאל און לאזט נישט צו קיין נייגעריגע בליקען צו איהר בלאנד פנים. פון צייט צו צייט ווערען איהרע בליקען איבערגעצויגען מיט טרעהרען. וואס פאר א ראלע וועט די דאזיגע פרוי שפילען אין האט געשפילט צווישען אט די אלע מענער? ווי גרויס איז געווען איהר שולד צווישען אט דער גרויסער באנדע פון גרויסע באנדיטען, וועלכע זענען נאך קליינע קינדער?

די באנדיטען הייסען: ברודזיא, גאגאלעווסקי, סקאפוויטש, ניימראצקי, אלץ שווערע כמעט אומאויסרעדליכע נעמען פאר א פראנצויזיש מויל. ווער זאל קומען זעהן מענשען מיט אזעלכע בארבארישע נעמען?

ס'וועט זיכער דויערן זעהר לאנג ביז וואנען די אדוואקאטען אליין וועלען זיך צוגעוואוינען זיי אויסצורירען.

קיין פראנצויזיש קענען זיי נישט די 10 באנדיטען, וועלכע ווערען איצט געמשפט פאר'ן געריכט פון די געשוואוירענע, איין ווארט האבען זיי אלע אין מויל ווען דער אויספרעג הויבט זיך אן.

— וואס פאר א פאך?

— „מאנעוור" (שווארצע ארבייט).

— און איהר דארט?

— „מאנעוור".

— און איהר?

— „מאנעוור"!

אלע אדער כמעט אלע בעלאנגען זיי צו דעם קלאס שווארץ-ארבייטער. פוילקייט, דעגענעראציע, אומגעניגענדע אויפזיכט, סאציאלע פערנאכלעסיגונג—דאס זענען שיינט, די מאטיוען פון זייער אונטערגאנג!

ביז 20 אדוואקאטען פערטיידיגען די באנדיטען. צווישען די נעמען געפינט זיך אויך אנרי טארעס און איין אדוואקאטקע, א יודישע, כאפיע עהרליך הייסט זי.

דער קאלטער ציניזם, דער ברוטאלער אויספיהר פון געוויסע מארדען, וועלכע לאסטען אויפ'ן געטעמפטען געוויסען פון דער דאזיגער חברה, גרייטען צו דעם עולם צו עטליכע טויט-אורטיילען.

אין פאריז איז ארומגעגאנגען א קלאנג, אז דער תליון, דער פראנצויזישער גילאטינע-מייסטער, דייבלער בכבודו ובעצמו, האלט ביי א דעמיסיע. גיך איז געלאפען א זשורנאליסט איהם אינטערוויאירען, ער אליין שעהמט זיך טאקי נישט מיט זיין ספעציפישער פראפעסיע, אבער ער האט נישט ליב זיך צו טרעפען מיט דער חברה זשורנאליסטען. האט דעם זשורנאליסט אויפגענומען רייבלערס א היימישער מענש און האט איהם בערוהיגט. ניין! חלילה! רייבלער וועט זיך נישט אבזאגען פון אמט. ערשטענס, איז די רעפובליקאנישע רעגירונג פון איהם העכסט צופרידען. זיינע „קעפ" קומען מעהר נישט צוריק. און וואלט דייבלער נישט געהאט אזא „אייגנארטיגע" פראפעסיע, וואלט זי איהם אפילו געשענקט א בענדעל אין לאץ אלס סימן פון אויסצייכנונג.

דייבלער ארבייט זיך נישט איבער אונטער דער ממשלה פון פרעזידענט דומערג און דארף נישט אפט אויפשטעהן פריה אויסצופיהרען זיין ארבייט...

וועט דאס מאל די פראנצויזישע יוסטיץ איהם צוווארפען עטליכע „קעפ" מיט א מאל? וועט דייבלער ווערען פלוצלונג דער העלד פון טאג?

אלע זענען מיר גוטע פריינד פון הערר רייבלער און וואלטען וועלען, אז ער זאל וואס וועניגער „ארבייטען"... זאל ער שלאפען געזונדערהייט וואס לענגער און וואס שפעטער... ווי קנאפ ער ארבייט איז אלץ צופיל!

נ. פ.

אַ שטייער־עקזעקוטאָר נעמט צו פרעמד געלד פאַר אָפּערלעגענעם שטייער.

סענסאַציאָנעלער פּראָצעס אין לעמבערגער געריכט.

פאַר׳ן לעמבערגער טריבונאַל איז פאָרגעקומען אַ זעהר אינטערעסאַנטער פּראָצעס, וועלכער שפּיגעלט אָפּ די פערהעלטנישען אין דער גאַליצישער פּראָווינץ. עס זענען געוואָרען אָנגעקלאָגט סערקע פישלער פון לובאַטשאָוו און איהר שוואָגער וואָלף פישלער פון בערלין פאַר שלאָגען אַ שטייער־עקזעקוטאָר. די געשיכטע פון דעם פּראָצעס איז פאָלגענדער:

סערקע פישלער האָט אין לובאַטשאָוו אַ געוועלב און ווייל זי האָט נישט קיין פּרנסה, קאָן זי נישט פּינקטליך צאָהלען די שטייערען. זומער איז צו איהר געקומען דער שוואָגער וואָלף פישלער פון בערלין. אין שטעטעל האָט זיך פערשפּרייט אַ קלאַנג, אַז סערקע האָט בעקומען דאָלאַרען און עס האָט זיך באַלד געטראָפען אַ מסור, וועלכער האָט אָפּגעטראָגען צום שטייער־עקזעקוטאָר גאַשינסקי, אַז איצט קאָן מען אַרויסבעקומען ביי דער פרוי די שולדיגע שטייערען.

ווען דער עקזעקוטאָר איז געקומען און אָנגעהויבען זוכען געלד, איז וואָלף פישלער פאַראויס געגאַנגען און צוגענומען זיין געלד, וואָס ער האָט געהאַט ליגען אין אַ שאַנק. דער עקזעקוטאָר איז נאָכגעלאָפען און ערקלערענדיג, אַז ער פיהרט דורך אַן׳עקזעקוציע האָט ער פון שראַנק אַרויסגענומען 118 דאָלאַר.

וואָלף פישלער האָט אָבער געוואָלט אָפּראַטעווען זיין געלד און זיך גענומען רייסען מיט׳ן עקזעקוטאָר. אַ טייל האָט ער צוריק בעקומען, די רעשט איז אָבער געבליבען ביים עקזעקוטאָר. ביים געראַנגעל איז דער עקזעקוטאָר אַרויפגעפאַלען אויפ׳ן בעט. באַלד איז אָנגעקומען סערקע פישלער, וועלכע האָט ביים עקזעקוטאָר אַרויסגעריסען דעם רעשט דאָלאַרען.

די פּראָקוראַטור האָט דאַן אָנגעקלאָגט סערקע פישלער און איהר שוואָגער וואָלף פישלער אין געוואַלד־טאַט און אין קערפּערליכער בעשעדיגונג. דאָס געריכט אין לובאַטשאָוו האָט ביידע בעשטראָפט צו 5 חדשים אַרעסט. די פעראורטיילטע האָבען אָנגעמעלדעט אַ רעקורס און לעצטענס איז אין לעמבערגער טריבונאַל פאָרגעקומען דער פּראָצעס.

וואָלף פישלער האָט גע׳טענה׳ט, אַז די דאָלאַרען זענען געווען זיין אייגענטום און זעהענדיג, אַז דער עקזעקוטאָר נעהמט זיי צו, האָט ער זיך בעמיהט דאָס געלד אָפּצונעהמען. ער לייקענט אָבער, אַז ער זאָל געוועזען וואַרפען דעם עקזעקוטאָר אויפ׳ן בעט און איהם שלאָגען. אין געגענטייל האָט גאָר דער עקזעקוטאָר איהם, פישלער׳ן אָפּגעשטויסען און געוואָרפען אויפ׳ן בעט.

סערקע טענה׳ט, אַז ווען זי איז אַריינגעקומען אין שטוב האָט זי געזעהן ליגען דעם עקזעקוטאָר אויפ׳ן בעט וואו ס׳איז אויך געלעגען איהר קינד, פון דריי חדשים. זי האָט געמיינט, אַז דער עקזעקוטאָר האָט דערשטיקט איהר קינד און דערפאַר איז זי צו איהם צוגעלאָפען, איהם אָפּגעשטויסען און צוגענומען דאָס קינד. זי לייקענט אָבער, אַז זי זאָל געווען וועלען אַרויסרייסען די דאָלאַרען.

עס זענען געוואָרען פערהערט אַ רייה עדות, דאַן האָט דער פערטיידיגער ד״ר קיביץ געמאַכט דעם פאָרשלאַג, אַז דער טריבונאַל זאָל אומגילטיג מאַכען דעם אורטייל פון לובאַטשאָווער געריכט, בפרט וואָס דער פּראָצעס געגען די פישלער׳ס, האָט געפיהרט דערזעלבער ריכטער, וועלכער האָט אין דער פראַגע געפיהרט די אויספאָרשונג און האָט פון פּראָצעס געדאַרפט ווערען אויסגעשלאָסען.

דער טריבונאַל האָט מסכים געווען צו דעם פאָרשלאַג, און עס דאַרף געפיהרט ווערען אַ נייער פּראָצעס.

אַ פילם־אַרטיסטקע האָט זיך איהר געוואָלט ווערען

זי איז אָבער געפאַלען אַ קרבן פון אַפעריסטען.

מיט איניגע טעג צוריק האָט דער קראַקאָווער סוחר איזידאָר גורקינד געמאָלדען דער וואַרשאָווער פּאָליציי, אַז זיין פלעמיאַניצע, די 18־יעהריגע אַדעלאַ, וועלכע ער האָט פון קליינוויז ערצויגען, איז אַנטלאָפען פון דער היים, פערכאַפּענדיג ציהרונג פאַר 2000 זלאָטיס און 1000 זלאָטעס מזומן.

די פּאָליציי האָט דעלעגירט דעם אַגענט שעפּטאַנסקי, וועלכער איז לויט די שפּורען, אַראָפּגעקומען קיין וואַרשאָ. ווען דער אַגענט איז אַראָפּגעקומען מיט׳ן צוג אויפ׳ן הויפּט־וואָקזאַל האָט ער אין וואַרטע־זאַל געטראָפען די געזוכטע. זי איז פערשטעהט זיך באַלד פערהאַלטען געוואָרען; דאָס געלד מיט׳ן ציהרונג האָט זי שוין אָבער ביי זיך נישט געהאַט.

בעת׳ן פערהער, איז פריילין אַדעלאַ אויסגעבראָכען אין אַ געוויין און האָט דערצעהלט פאָלגענדע געשיכטע:

זי איז מיט איניגע וואָכען צוריק געווען אויף אַ פערוויילונג אין קראָקאָ. דאָרט האָט זי זיך בעקענט מיט אַ פרוי, וועלכע איז געווען „ענטציקט“ מיט איהר פיגור און מיט איהר טאַנצען.

פאַרשטעלענדיג זיך פאַר אַן׳אַמעריקאַנער אַרטיסטין, האָט די פרוי אָנגעהויבען צורעדען דער פריילין זי זאָל ווערען אַ פילם־אַרטיסטין אין האָליוואָוד און אויב זי וויל דערויף איינגעהען קען זי מאַכען אַ גרויסע קאַריערע.

אַזוי ווי דאָס פריילין האָט זיך געוואַקעלט האָט די „אַמעריקאַנערין“ ערקלערט, אַז זי איז אַ שותפ׳טע צו אַ פילם־אונטערנעהמונג אין וואַרשאָ און האָט פאָרגעלעגט דער פריילין צו שפּילען אַן׳ערשטקלאַסיגע ראָליע. צו דעם פאָרשלאַג האָט פרל. אַדעלאַ מסכים געווען. דערביי אָבער האָט די דאַמע פערוועהרט וועגען די פּלענער צו דערצעהלען פאַרן פעטער, פערזיכערענדיג, אַז די גאַנצע זאַך קען נאָך קאַליע ווערען און האָט געראַטען אין געהיים אַנטלויפען פון דערהיים. די „דאַמע“ האָט דערביי נישט אויסגעמיטען צו בעטאָנען, אַז זי מוז האָבען געלד אויף איינצוואָרדנען זיך די ערשטע צייט אין וואַרשאָ און טראָגען אמת׳ע ציהרונג כדי צו האָבען ערפאָלג.

אין גייעג נאָכ׳ן פאַנטאַסטישען גליק האָט דאָס מיידעל זיך נישט אַרומגעזעהן, אַז זי איז אַריינגעפאַלען אין די נעץ פון אַ געפעהרליכער אַפעריסטקע. אויספיהרענדיג די גנבה ביים פעטער, איז זי אָפּגעפאָהרען קיין וואַרשאָ צוזאַמען מיט דער „גוטהערציגע דאַמע“ אָנגעטרויענדיג איהר דאָס געלד מיט דעם ציהרונג.

באַלד נאָכ׳ן אָנקומען קיין וואַרשאָ׳ האָט די אַפעריסטקע געהייסען דער פריילין וואַרטען איניגע מינוט אויף דער גאַס, זאָגענדיג, אַז זי געהט צו אַ טעלעפאָן. דאָס פריילין האָט אָבער שוין אַזוי „אָבגעוואַרט“ גאַנצע צוויי טעג, הונגערנדיג און שלאָפענדיג אין וואַרטע זאַל פון וואָקזאַל.

די אַפעריסטין איז דערוויל פערשוואונדען געוואָרען ווי אַ שטיין אין וואַסער.

נאָכ׳ן פערהער איז דאָס לייכטזיניגע פריילין איבערגעשיקט געוואָרען צוריק קיין קראַקאַ און מיט׳ן אויפזוכען די פערשוואונדענע אַפעריסטקע פערנעהמט זיך די פּאָליציי.

אורטייל פון העכסטען געריכט וועגען געלד־ליכווע.

דאָס העכסטע געריכט האָט בעטראַכט אַ פּראָצעס, אין וועלכע איניגע פערזאָן זענען געמיינזאַם בעשולדיגט געוואָרען אין נעהמען צו הויכע ציגזען. אין געריכט האָבען זיי זיך פערטיידיגט, אַז יעדער פון זיי האָט גענומען נאָר אַזוי פיל, וויפיל דאָס געזעץ ערלויבט, אַזוי, אַז דאָס איבערשטייגען פון די געמיינזאַמע ציגזען דעם ערלויבטען פּראָצענטפוס קאָן נישט בעטראַכט ווערען אַלס ליכווע.

ס׳האָט זיך נעמליך געהאַנדעלט וועגען צוויי בעשולדיגטע, פון וועלכע איינער איז געווען בלויז מעקלער און דער צווייטער האָט פאַקטיש דאָס געלד געבאָרגט. סיי דאָס פרידענס־געריכט, סיי דאָס קרייז־געריכט אַלס אַפּעלאַציע־אינסטאַנץ האָבען פערמשפּט די בעשולדיגטע. אַנערקענענדיג, אַז זיי האָבען גענומען ליכווע־פּראָצענטער. ד. ה. מעהר, ווי דאָס געזעץ ערלויבט. די בעשולדיגטע האָבען זיך געווענדעט מיט אַ קאַסאַציאָנס־קלאַגע אין העכסטען געריכט, אין וועלכער דער מעקלער האָט זיך פערטיידיגט, אַז ער האָט בלויז בעקומען פּראָוויזיע פאַר אויסגעפינען דעם געלד־באָרגער און ער האָט קיין שום געמיינזאַמעס מיט דעם לעצטען נישט. דער צווייטער בעשולדיגטער האָט זיך ווידער פערטיידיגט, אַז ער האָט גענומען בלויז אַזוי פיל פּראָצענט, וויפיל דאָס געזעץ ערלויבט און פאַר דער פּראָוויזיע פונ׳ם מעקלער קאָן ער נישט זיין פעראַנטוואָרטליך. דאָס העכסטע געריכט האָט דאָך די קאַסאַציע אָפּגעוואָרפען, אַנערקענענדיג, אַז ביידע, סיי דער מעקלער, סיי דער געלד־באָרגער, זענען מיטשולדיגע אין דעם פערברעכען. ס׳איז אויך אָפּגעוואָרפען געוואָרען די טענה, אַז דער מעקלער האָט גענומען בלויז פּראָוויזיע, דאָס העכסטע געריכט האָט זיך פעררופען אויפ׳ן געזעץ, אין וועלכען ס׳איז בפירוש אָנגעוויזען, אַז די פּראָצענטער קאָנען נישט אויסמאַכען מעהר ווי 24 פּראָצענט (יעצט 15 פּראָצענט) און אַלערליי צושלאָגען, ווי פּראָוויזיע א. ד. ג. זענען נישט דערלאָזבאַר און דאַרפען בעטראַכט ווערען אַלס בעהאַלטענע ליכווע.

אין דעם פאַל האָט נאָך דאָס העכסטע געריכט געהאַט אַ בולטען בעווייז, אַז דער מעקלער מיט׳ן קרעדיטאָר, האָבען געהאַנדעלט בשותפות. נעמליך, די פּראָטעסטירטע וועקסלען האָט אָנגעקלאָגט אין געריכט נישט דער פאַקטישער בעזיצער פון די וועקסלען, ד. ה. דער געלד־באָרגער, נאָר טאַקע דערזעלבער מעקלער, וועלכען דער בעשולדיגטער האָט אָפּגעטרעטען די וועקסלען. כדי אַזוי אַרום אויסצומיידען אַן׳עווענטועלע שטראָף פאַר ליכווע. דערמיט האָט ער זיך אָבער נאָך פיל פערערגערט, ווייל די דאָזיגע האַנדלונג האָט איבערצייגט דאָס געריכט אַז דער צווייטער בעשולדיגטער איז געווען נישט קיין צופעליגער מעקלער, פאַר וועלכען מ׳וואָלט פיליכט נאָך געקאָנט געפינען מילדערנדע אומשטענדען, נאָר אַ פאַקטישער מיטהעלפער און נעהמען ליכווע־פּראָצענטער,

דער וואַטיקאַן און דער פאַשיזם.

(ענדע פון דער 3־טער זייט)

רען אויס וועלטליכער הערשער, האָט ער נישט געהאַט קיין גרונד און מעגליכקייט צו זאָגען דעות די מלוכות פון דער וועלט. מען האָט אויפגעהערט אים צו בעטראַכטען אַלס פּאָליטישען קאָנקורענט און זיך גענומען רעכענען מיט איהם בלויז אַלס הויפּט פון אַ גרויסער קירכע. דאָס האָט פיל פערלייכטערט דעם אויפשטייג און פערשפּרייטונג פון קאַטוילישען איינפלוס. דער וואַטיקאַן איבט איצט אויס אַ גרעסערע השפּעה אויף דער געזעלשאַפט ווי פריהער.

אָבער דער פּויבסט נעהמט עס אַלץ אָן פאַר נאַטירליך און בלייבט ביי זיינע אַלטע אַמביציעס. עס איז אינטערעסאַנט, ווי דער וואַטיקאַן רעאַגירט אויף אומשטענדען. ווען זיין טראָן אין רוים אַלס וועלטליכער הערשער האָט זיך שוין געשאָקעלט, צוויי חדשים פאַר דעם, ווי דער איטאַליענישער קעניג האָט אַריינמאַרשירט אין דער „אייביגער שטאָט“ און געמאַכט אַן׳ענדע צו דעם קירכען שטאַט, האָט פּיוס דער נייגטער דערקלערט, דעם 18־טען יולי 1870, דעם פּויבסט אַלס אונפעהלבאַר. ביז דאַן האָט ער פאַר יאָהר־הונדערטע עס נישט געדאַרפט. גראָד ווען ער האָט געהאַלטען ביי ווערען אויס הערשער איז פּראָקלאַמירט געוואָרען אַלס גלויבענס פּרינציפּ פון דער קירכע, אַז דער פּויבסט קען קיין טעות נישט מאַכען. דער וואַטיקאַן האָט זיך זאָגאַר געקליבען צו פּראָקלאַמירען, אַז אויך וועלטליכע סואווערעניטעט איז אַ טייל פון דעם קירכען־גלויבען, אָבער צום אויסדרוק איז עס נישט געקומען. רוים גיט זיך נישט אונטער, און גיט גאָר נישט אויף.

Dr. Med. I. WEINBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02.
אינערליכע קראַנקהייטען, ספּעציעל פאַר לונגען־ און האַרץ־קראַנקהייטען, בעשטראַהלונגען און קינסטליכע בערג־זון. נעמט אָן אין לעטשניצע, זגערזשער 17 פון 6–7. אין דערהיים פון 3–5 נאָכמ.

אין די ציין פון טיגער.

סענסאַציאָנעלער ראָמאַן

פון מאָריס לעבלאַן

5)

— ווען אָבער — האָט דער פּרעפעקט ווייטער געלייענט — אין משך פון דריי חדשים נאָך מיין טויט וועלען די זוכענישען פון דאָן לואי פּערענאַ און דעם העה לעפּערט נישט ברענגען צו קיין שום רעזולטאַט, ד. ה., אַז קיינער פון דער משפּחה רוסעל וועט זיך נישט אָנמעלדען, וועט די גאַנצע ירושה אויף דער סומע פון 200 מיליאָן אַריבערגעהן אין אייגענטום פון מיין פריינד פּערענאַ, נישט אַכטענדיג אויף שפּעטערדיגע רעקלאַמאַציעס און פּראָטעסטען. איך קאָן איהם גאַנץ גוט, און איך בין זיכער, אַז ער וועט ווי געהעריג אויסניצען דאָס געלד, ענטשפּרעכענד צו זיינע אידעאַלע, גרויסע פּראָיעקטען, וועלכע ער האָט נישט איין מאָל ענטוויקעלט פאַר מיר אין מאַראָקאָ“.

דער העה דעמאַליאָן האָט זיך ווידער אָפּגעשטעלט און אַ קוק געטאָן אויף דעם דאָן לואי, וועלכער איז געזעסען אַן׳אומבעוועגליכער און אַ שווייגענדיגער. בלויז אַ טרעהר האָט איהם אַ גלאַנץ געטאָן אויף אַ ברעם. מאַיאָר ד׳אַסטריניאַק האָט זיך צו איהם געווענדעט מיט אַ מזל טוב.

— העה מאַיאָר — האָט פּערענאַ געענטפערט — די דאָזיגע ירושה איז בעוואָרענט מיט אַ תנאי. איך פערזיכער אייך מיט אַן׳ צהרען־וואָרט, אַז אויב עס וועט נאָר זיין אין מיין מאַכט, וועט די משפּחה רוסעל אויסגעפונען ווערען!

— איך קאָן אייך זעהר גוט, כדי צו וועלען צווייפלען אין דעם! — האָט זיך דער מאַיאָר פאַר איהם פערנויגט.

— אין פּרינציפּ אָבער זאָגט איהר זיך נישט אָפּ אָנצונעהמען די דאָזיגע ירושה? — האָט דער פּרעפעקט אַ פרעג געטאָן.

— זעלבסטפערשטענדליך, אַז נישט! — האָט זיך פּערענאַ פונאַנדערגעלאַכט — ס׳זענען דאָ זאַכען, פון וועלכע מ׳זאָגט זיך קיינמאָל נישט אָפּ.

— מיין פראַגע האָב איך געשטעלט צוליב דעם לעצטען פּאַראַגראַף פון דער צוואה, וועלכער קלינגט אַזוי:

„ווען מיין פריינד פּערענאַ זאָל, צוליב וואָס׳ערע־נישט־איז סיבות זיך אָפּזאָגען פון דער ירושה, אָדער ווען ער זאָל אין דעם בעשטימטען טערמין נישט זיין צווישען די לעבעדיגע — בעט איך דעם אַמבאַסאַדאָר פון די פעראייניגטע שטאַטען, ווי אויך דעם העה פּאָליציי־פּרעפעקט, אַז זיי זאָלען זיך בעראַטען וועגען די מיטלען, ווי צו אָרגאַניזירען און אויסצובויען אַן׳אוניווערסיטעט פון אַמעריקאַנישע סטודענטען. דער העה פּרעפעקט וועט אויך אַזוי גוט זיין, אונאָפּהענגיג פון די אויבענגעבראַכטע בעדינגונגען, אַראָפּצונעהמען פון די אויסגערעכענטע סומען דריי הונדערט טויזענד פראַנק פאַר זיינע אַגענטען“.

דער ה׳ דעמאַליאָן האָט צוזאַמענגעלעגט די צוואה, און נעהמענדיג דעם צווייטען פּאַפּיר, האָט ער פאָרטגעזעצט:

— צו דער צוואה איז נאָך דאָ אַ הוספה אין דער פאָרם פון אַ בריף, וועלכען דער ה׳ מאָרנינגטאָן האָט אָנגעשריבען צו דעם העה לעפּערט, און אין וועלכען עס ווערען אויפגעקלערט איניגע פּונקטען:

„איך בעט דעם העה לעפּערט, ער זאָל עפענען די צוואה מיינע אויף מאָרגען נאָך מיין טויט, אין דער אַנוועזענהייט פון דעם פּאָליציי־פּרעפעקט, און דערביי בעט איך איהם, ער זאָל די זאַך האַלטען בסוד אין משך פון אַ חודש צייט. נאָך דעם, ווי דער חודש וועט פערלויפען — בעט איך פּונקט צום טערמין, ער זאָל אַזוי גוט זיין רופען צו זיך פאָלגענדע פּערזאָנען; איינעם פון די וויכטיגסטע פאַרשטעהער פון דער אַמעריקאַנישער אַמבאַסאַדע, דעם אַדוואָקאַט לעפּערט, און דעם דאָן לואי פּערענאַ, כדי פאַרצולייענען פאַר זיי מיין צוואה, און ווי אויך צו איבערגעבען מיין פריינד פּערענאַ אַ טשעק אויף אַ מיליאָן פראַנק, נאָכדעם, ווי זיין פּערזאָן וועט פעסטגעשטעלט ווערען, לויט זיינע פּערזענליכע דאָקומענטען, איך וואָלט אויך געוואָלט, אַז זיין פּערזענליכקייט זאָל פעסטשטעלען דער מאַיאָר ד׳אַסטריניאַק, וועלכער איז געווען זיין לייטער אין מאַראָקאָ, און אויך אַ מיטגליד פון דער פּערוואַנישער געזאַנדשאַפט, ווייל הגם דער העה פּערענאַ איז אַ שפּאַניער, פיגורירט ער דאָך אַלס פּערוואַנישער אונטערטאַן“.

„חוץ דעם פאָדער איך, אַז דער משפּחה רוסעל זאָל אינפאָרמירט ווערען וועגען דעם אינהאַלט פון מיין צוואה, ערשט אין צוויי טאָג שפּעטער אין דער ביוראָ פון רעיענט, אַדוואָקאַט לעפּערט. וואָס שייך דעם ענדגילטיגען בעשטימען פון יורש, דאַרף עס געשעהן ערשט נאָך דריי חדשים שפּעטער, אויף אַ צוזאַמענקומעניש פון די אַלע אויסגערעכענטע פּערזאָנען. דערביי מוז זיך דער עווענטועלער יורש אַליין שטעלען אויף דער דאָזיגער פערזאַמלונג“.

— אָטאָ דאָס איז גענוי דער אינהאַלט פון דעם העה מאָרנינגטאָנס צוואה! — האָט דער פּרעפעקט געענדיגט, און גלייך צוגעגעבען: —

(פאָרטזעצונג קומט).

רעווי=טעאטער
NOWOSCI
Piotrkowska, róg Głównej.

היינט פרעמיערע!
לאנגזאם ביז צום רעזולטאט
איבערזיכט פון די בעסטע ביהנע-שלאגערס א. ג.
נאסטשפילען פון דער בעוואוסטער אויספיהרערין פון כאראקטעריסטישע טיפען
FELLINI KONIUSZYŃSKIEJ
— ווי אויך דעם אויטאר-הומאריסט —
WIKTOR DERBICZ

היינט פרעמיערע!
(POMALUTKU AŻ DO SKUTKU)
אקטועלע רעווי אין 2 טיילען, 11 אקטען
אנהויב 7.30 און 9.45 א זייגער אין אווענד.
שבת און זונטאג 5.15 א זייגער נאכמיטאג.

פראפ.פעראיין פון האנדעלס- און ביורא-אנגעשטעלטע
אין לאדז, אלעע קאשטשושקי 21.
היינט, מיטוואך, דעם 23. נאוו. 8.30 אוו. קומט פאר אין פעראיינס-לאקאל
א בעריכטס=פערזאמלונג
פון דער צוזאמענגערופענער קאנפערענץ דורך די צענטראל-קאמיסיע פון די פראפ.-פעראיינען, אין צוזאמענהאנג מיט'ן צענטראליזירען די בע= וועגונג פון די האנדעלס=אנגעשטעלטע.
אייטריט פריי אויסשליסליך פאר פעראיינס מיטגלידער.
503

פרייטאג, דעם 25. נאוועמבער ד. י. 8.30 א זייגער וועט אין פעראיינס-לאקאל פארקומען
א פארלעזונג
א. ד. ט.: „דער פראיעקט איבערן געזעץ וועגען געשוואוירענע בוכהאלטערס". איינגאנג פריי אויסשליסליך פאר פעראיינס-מיטגלידער.

א מביליגסטען אויף די בעקוועמסטע בעדינגונגען!
קען מען קויפען אלערליי
פוטער-ווארען
...... נאר ביי דער לאנג-יעהריגער פירמע ......
ל. ב. פעפער, ווסכאדניא 42.
בעמערקונג: די קירושנער-ווערקשטעט אויס'ן ארט. די ארבייט ווערט אויסגעפיהרט פינקטליך און רעעל.
920

Specialista dla przepukliny
Wynalazca patent. bandaży
מיט 20-יעהריגער פראקטיק בעקאנטער ספעציאליסט ראפאפארט פון לעמבערג, כראשיצקי-גאס 8 איז געקומען נאך לאדז און נעמט א ליידענדע אויף פערשידענע געבורטסליכקייטען און קערפער-סטרוקטורונגען, ווי: 1) לייסטען-ברוכען, וואס פאלען אריין אין ביס (אייער-בייטל) נאבעל-ברוכען, בויך-ברוכען, נעבער-מוטער-ברוכען, אויך גאל-שטיינער, הענג-בויך א.ז.וו. ס'ווערט געדיילט מיט די נייעסטע ספעציאל חייל-באנדאזשען פון אייגענער ערפינדונג, וואס איז געווארען אנערקענט דורך מעהרערע פראפעסארען, 2) פערכראניטע פלייצעס (הויקערס) ליעהמונגען, געשוואלענע פיס, העלפט דעם קראנקען מיט די נייעסטע היל-אפאראטען.
ספעציאליסט ראפאפארט איז געווארען בעשאנקען אויך מיט א גאלדענעם מעדאל. ספעציאליסט ד"ר. ראפאפארט נעהמט אויף ליידענדע ביי
גרינבוים, № 17 זגערזשער № 17
אייגענע ווערקשטעל

א גוואלד-אויפרוף
מיט א שטארקען לארם פון סלאמניקער רבי'ן לאדז, סקווערא‎ווא 3!
צו אלע לאדזשער יודען. אונזערע ברידער יחי'!
ליבע ברידער, אווי ווי דאס געשריי איז גרוים אין אלע גאסען פון אלע אונזערע ארימע ברידער יחי', אז זיי ליידען הונגער און קעלט, בפרט ווען עס קומט דער הייליגער שבת האבען זיי גרוים צער, ווייל זיי ווענען נעטאווינם נעהמען איהם מכבד צו זיין און צו רופען איהם עונג מיט חלות און בשר ודגים און הייגט ויצען זיי ביי אלטרינגען טיש רח"ל. דכן בין איך געצוואונגען געווען צו גרינדען א פעראיין מיט א קופה של צדקה און כ'האב דעם פעראיין א נאמען געגעבען „עוזר לעונג שבת":
די גרינדער פון דעם פעראיין זענען: ר' בינם לעווין, ר' עוזר גאלדקארן, ר' יחיאל מאיר יאסקאוויץ, ר' מאיר ראזענבערג, ר' מענדל ווילבערשטיין, ר' שמחה קאפלאוויץ.
די קופה של צדקה איז געשטעלט אין 4 קלאסען: 1-טע קלאס 20 גר. א וואך, 2-טע קלאס — 30 גראשען א וואך, 3-טע קלאס—50 גר. א וואך, 4-טע קלאס — 1 זל. א וואך. ווער עס וועט מוסף זיין זאל מען איהם מן השמים מוסיף זיין ימים ושנים טובים.
דאס געלד וועט ווערען געטיילט יעדען דאנערשטאג של שב"ק. אין יעדער גאס וועט מען טיילען די ארימע-לייט פון דער זעלבער גאס. עס וועט ווערען קאנטראלירט וויפיל מען וועט יעדען געבען. ס וועט אי"ה ווערען געמאכט א פערזאמלונג און מען וועט אויסוועהלען א פערוואלטונג. איך בעט זעהר דאס מען זאל מיר מיטהעלפען. איך האף, אז די צדקה וועט זיין א ישועה גדולה צו אלע אונזערע ברידער אין לאדז בכל ענינים.
אייער בורגער המברכם בשפע ברכה והצלחה
עוזר גאלדקארן.
507

8-ונג ה"ה פריזיערס!
איך בעזיץ א רייכען אויסוואהל פון
קעלנישע און בלומען-וואסערן
צו אזעלכע נידריגע פרייזען פון 3.60 א קילא
וועזשעטאל נאר . . . . . 3.— „ „
פיקסין . . . . 7.75 „ „
ברילאנטין . . . . . . 3.60 „ „
ווי אויך אלע ארט פריזיער-צובעהערע צו פאבריקס-פרייזען.
מיט אכטונג
Perfumerja J. DRUKIER, Zawadzka 11

דאמען= און הערען-סאלאן
דערמיט מאך איך בעקאנט, אז נאך א גרינדליכען רעמאנט, האב איך ערעפענט אנ'ערשטקלאסיגען
אונטער דער לייטונג פון בעוואוסטע פאכמענישע קרעפטען.

פרייז-קוראנט פון דאמען-סאלאן		פרייז-קוראנט פון מענער-סאלאן	
שערען	60 גר.	ראזירען מיט קאל.וואסער	40 גר.
מאניקיור	60 גר.	שערען	80 גר.
וואסער-אנדולאציע		מאסאזש פון געזיכט	50 גר.
פארבען די האר מיט אריג. HENNÉ		קאפ-וואשען	50 גר.

מיט אכטונג
M. KUPKA
Południowa 12
394

בעקאנטמאכונג.
Łódzka Spółka Węglowa
מאכט דערמיט העפל. בעקאנט איהרע ג' אבנעהמער, אז פון דעם 1-טען נאוועמבער ד. י. האט זי איבערגעטראגען איהרע ביורא'ס און לאגערן פון דער וועגלאווא-גאס 8 אויף דער
וועגלאווא 6 c-d, טעל. 31-97.
גלייכצייטיג טיילען מיר מיט, אז צו דער בעקוועמליכקייט פון געעהרטען פובליקום, האלטען מיר ווייטער דעם לאגער אויף קאנסטאנטינער 91, טעל. 41-93, בעזיצענדיג שטענדיג אויף לאגער קויהלען פון בעסטער קוואליטעט, פאבריקס- און בעהייצונגס-סארטען, עמפפעהלען מיר זיך דעם געעהרטען פובליקום
ŁÓDZKA SPÓŁKA WĘGLOWA
Sp. z ogr. odp.
ul. Węglowa 6 c-d, tel. 31-97.
Oddział:
Konstantynowska 91, tel. 31-97.
497

ביז צום לעצטען שטיק
ווערען אלע סחורות אין געשעפט אויף פיעטריקאווער 100 אויספערקויפט צו ליקווידאציע-פרייזען. :—: נוצט אויס די געלעגענהייט!
Juljusz Rosner, Piotrkowska 100.

מעבעל | קויפט נישט קיין | מעבעל
מעבעל
בעפאר איהר איבערצייגט אייך נישט איז מיין
44 מעבעל-געשעפט 44
גדאנסקא (דלוגא) 44
טעלעפאן 56=62
CH. ŁAZNIK
נאר ביי מיר קענט איהר בעקומען פערשידענע מעבעל שעהן גוט און ביליג.
בעמערקונג: אויך קויף איך פערשידענע מעבעל, דיוואנען, פעלצען, ניי-מאשינען, סאמאווארען, אנציגער א. א. ו. איך צאהל די העכסטע פרייזען. קומט און איבערצייגט אייך.

בעקאנטמאכונג.

צוליב דער בעקוועמליכקייט פאר מיינע געעהרטע קונדשאפט האב איך איבערגעפיהרט מיין שאמאט-אויוען-פאבריק אין צענטרום דער שטאדט פיעטריקאווער 37 וואו איך בעזיץ א שעהנעם אויסוואהל פון פערשידענע שאמאט-אויוען און קיכען —

שעהן און גוט מיט בעקוועמע בעדינגונגען, רעעלע בעהאנדלונג פאר דער געעהרטער קונדשאפט גאראנטירט.
J.N.Grynbolc, Piotrkowska 37
אין הויף, רעכטע שטיינע
611

Dr HELLER
ספעציאליסט פאר הויט- און וועגערישע קראנקהייטען
האט זיך איבערגעצויגן אויף
2 נאווראט 2
יעמט אן ביז 10 פריה, 1—2 און פון 4—8 אוו. פאר פרויען ספעציעל פון 4—5 נאכמ. 988

Dr. med.
L. Pikielny
ספעציאל-ארצט פאר רען, בלאזען און הארן-קראנקהייטען
Nawrot 8
telefon 19-90.
נאכמיטאגס פון 4—7 און אווענד

Dr. med.
BRAUN
פאלודניאווא 28,
טעלעפאן 40-26
ספעציאל-ארצט פאר הויט און וענערישע קראנקהייטען און מענער-שוואכע.
בעהאנדלונג מיט קווארץ-ליכט (הייר-אויספאל)
נעהמט אן פון 9—11 פריה און פון 5—8 אווענד.

Dr. med.
WOLF EYCHNER
פרויען - קראנקהייטען און אקושעריע
זגיערזשער 11 טעל. 34-72.
נעהמט אן אין דער לעטשניצע פעטריקאווער 294 פון 12—2 נאכמ. אין דערהיים פון 6-8 אוו.

געטרעס
(אויבערשטרימף)
אין א גרויסען אויסוואהל ביי
אבראמאוויטש
לאדז, פאדרזשעטשנא 15.

קוואליפיצירטע
קאלדרע-נייהערינס
ווערען געזוכט נאווא-צעגעלניאנא 24, וו.27.

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען
און ערצטליך=דענטיסטישער קאבינעט
זגיערסקא 17 טעל. 16=33.

ד"ר ראקאווסקי	נאז, האלז, אויערן קר	10—11 2—3 6—7
ד"ר רוזשאנער	הויט און געשלעכט קר.	10—11 1—2
ד"ר גאלדשטיין-פאלאק	אויגען-קראנקהייטען	1 — 2
ד"ר יוסטמאן	נערווען קראנקהייטען	12—2
ד"ר ראזענצווייג	קינדער-קראנקהייטען	10—12 4—5
ד"ר פאפיערני	פרויען און געבורטס-הילף	11½-1 5—6
ד"ר קאנטאר	כירורגישע-קראנקהייט. 4-5 זונ.	1—2
ד"ר וויינבערג	אינ. הערץ לונגען-קר.	11-1 5½—7
ד"ר סטופעל	רענטגען	12—2 4—6
א. גראדזענטשיק	צאהן-ארצט	3—7
נ. ראוועם	צאהן-ארצט	9—2

צאהן-מונדהיילונג, בעלייכטונגען, קראנען, מאסטען א. א. וו.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען
א רענטגען=אינסטיטוט
היילונג פון הויט קראנקהייטען פון קאפ (פארך) מיט רענטגענשטראהלען פאר בעשטראהלונג און דורכלייכטונגען קווארץ-לאמפע, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע, אלע מעגליכע אנאליזען. א קורס פאר שטאמלער.
אימפונגען געגען שארלאך (שקארלאטין) פון 4—5 נאכמ.
די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג.
וויזיט אין דער שטאט.

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען
בזשעזשינער 11, טעל. 63=37
אפען פון 9 פריה ביז 7 אווענד.

ד"ר וואלינסקי	נאז, האלז, אויערן קר.	3—4
ד"ר קערשנער	קינדער קראנקהייטען	9½-12 4-5
ד"ר שיפמאן	אינערליכע קראנקה.	11—1
ד"ר לוביטש	הויט-און געשלעכטס-קר.	12—2
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גייסטיגע קר.	1—3
ד"ר גאלדבלאט	אויגען-קראנקהייטען	12½—2
ד"ר עליאסבערג	כירורגישע-קראנקה.	1—3
ד"ר בערגמאן	פרויען און געבורטס-הילף	3—4

פסיכא-טעראפיע, שפראך-שטערונגען ווי שטאמלען א. א. וו. פאקען-שטעלען, קינסטליכע בערג-זון בעשטראהלונג איינשפריצונגען, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אפעראציעס. אויף פערלאנג — וויזיטען אין שטאט. — אין לאבאראטאריום ווערען אנגענומען אלע ארט אנאליזען, ווי אויך פלעגמא און בלוט.
אימפונגען געגען שקארלאטין.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען א
דענטיסטישער קאבינעט
עס נעהמען אן:

ד"ר זילבערשטיין	צאהן-ארצט	10—2 נם.
ד"ר לאזשינסקי סטאראפאלסקא	צאהן-ארצט	5—7

קינסטליכע ציינער, קראנען, מאסטען א. א. וו.
די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאג.

צאהן-ארצט LEKARZ-DENTYSTA
St. GELBERG
זאכאדניא 15, טעל. 31=08
היילט נאך נייעסטע מעטאדען ציינער און מויל-קראנקהייטען, צאהן-פלאמבען, אהן שמערצען, היילט מיט ליכט בעשטראהלונג, ספעציעלער לאבאראטאריום פון קינסטליכע ציינער. נעהמט אן פון 9—12 פארמיטאג און פון 3—7 און אווענד. צו ביליגע פרייזען. 1451

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg.
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman.